

Załącznik
do uchwały nr CCCXCVIII/6960/2022
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia 7 października 2022 r.

Ocena DNSH¹ dla projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

PECTORE ECO

„Pectore – Eco” Sp. z o.o.

ul. Dolnych Wałów 1 lok. 22

44-100 Gliwice

www.pectore-eco.pl

Gliwice, 29 września 2022 r.

---

¹ DNSH – do no significant harm – zasada „nie czyń poważnej szkody środowisku”

Priorytet I Badania naukowe i innowacje

CP1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Typy projektów: rozwój infrastruktury B+R organizacji badawczych prowadzących działalność gospodarczą (m.in. zakup aparatury i urządzeń laboratoryjnych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R na rzecz przedsiębiorstw oraz usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury)

Tabela 1 Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup aparatury, sprzętu lub technologii służącej tworzeniu innowacyjnych produktów i usług oraz niezbędnych kompetencji do ich pełnego wykorzystania. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie ma przewidywanego wpływu na ten cel. Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje transformację przemysłu wytwórczego w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie polegające na zakupie aparatury, sprzętu oraz wartości niematerialnych i prawnych nie będzie

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie będzie negatywnie wpływał na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter związany z wdrażaniem nowych, przyjaznych środowisku, technologii.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) oraz budowa potencjału ośrodków innowacji

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: kompleksowe działania dotyczące usług związanych z pobudzaniem transferu technologii i komercjalizacją badań, m.in. analiza innowacyjnych pomysłów pod kątem możliwości ich wdrożenia i komercjalizacji, opracowanie strategii komercjalizacji, opracowanie studiów wykonalności, przeprowadzenie badań rynkowych, usługi wyceny własności intelektualnej, usługi związane z ochroną własności intelektualnej

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia- usługi, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie powstawania i realizacji regionalnych i ponadregionalnych agend badawczych w obszarach badawczo-wdrożeniowych zidentyfikowanych w ramach PPO

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty B+R (obejmujące badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe) realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), mające na celu opracowanie nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Wsparcie będzie kierowane na prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez realizowane projekty badawczo- rozwojowe, co pośrednio wspierać będzie transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia- projekty badawczo- rozwojowe, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów. Wskazany możliwy zakres wsparcia projektów w obszarze GOZ,

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			wskazuje na możliwy pozytywny wpływ realizowanych typów projektów na ten cel środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z wprowadzeniem innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

Typy projektów: zlecenie opracowania rozwiązań technicznych, technologicznych i/lub organizacyjnych (badania przemysłowe lub prace rozwojowe lub wsparcie innych faz procesu projektowego) zakończone wdrożeniem do etapu pierwszej produkcji

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Wsparcie będzie kierowane na prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez nowe rozwiązania, co pośrednio wspierać będzie transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia- zlecenie opracowania rozwiązań, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów. Wskazany możliwy zakres wsparcia projektów w obszarze GOZ, wskazuje na możliwy pozytywny wpływ realizowanych typów projektów na ten cel środowiskowy.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z wprowadzeniem innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

Typy projektów: projekty badawczo-wdrożeniowe realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), zmierzające do komercjalizacji wyników prac B+R przez przedsiębiorstwa

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Wsparcie będzie kierowane na prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez nowe rozwiązania, co pośrednio wspierać będzie transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Wskazany możliwy zakres wsparcia projektów w obszarze GOZ, wskazuje na możliwy pozytywny wpływ realizowanych typów projektów na ten cel środowiskowy.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało negatywnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z wprowadzeniem innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

Typy projektów: wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP (w tym wsparcie rozwoju eksportu produktów innowacyjnych)

Ciąg dalszy Tabeli 1: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Wsparcie będzie kierowane na prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez nowe rozwiązania, co pośrednio wspierać będzie transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Wskazany możliwy zakres wsparcia projektów w obszarze GOZ, wskazuje na możliwy pozytywny wpływ realizowanych typów projektów na ten cel środowiskowy.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało negatywnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z wprowadzeniem innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

CP1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Typy projektów: Wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) oraz budowa potencjału ośrodków innowacji

Tabela 1.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	W ramach działania mogą być realizowane projekty uwzględniające wsparcie inwestycyjne, poprzez realizację infrastruktury badawczo- rozwojowej. Spełnienie wymagań NZEB w przypadku rozbudowy przedsiębiorstwa o nowe budynki - wymagania dyrektywy EPBD w odniesieniu do budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Ponadto procesy produkcyjne powinny zapewnić minimalizację zużycia energii oraz zasobów naturalnych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Budynki mogą być narażone na fale upałów lub mrozów. Wymagana termoizolacja takich budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich oraz niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	W ramach działania będą realizowane projekty polegające na rozbudowie lub modernizacji infrastruktury badawczo-rozwojowej. Możliwa jest budowa lub modernizacja budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	W ramach działania będą realizowane projekty, w których nacisk będzie położony na wsparcie inwestycyjne, w szczególności produkcyjne, na rozbudowę przedsiębiorstw. Projekty nie będą wpływały negatywnie na ochronę powietrza, gleb i wody. Pośrednio mogą przyczyniać się do ograniczenia emisji do powietrza, wód i gleb przez wdrażanie nowoczesnych technologii w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, wody i gleby. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Projekty

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		powstaną również w branżach związanych z ochroną środowiska w tym w zakresie ochrony powietrza, wody i gleby, a co za tym idzie mogą pozytywnie wpłynąć na ten aspekt środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

CP1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Typy projektów: Wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) oraz budowa potencjału ośrodków innowacji

Tabela 1.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Łagodzenie zmian klimatu: Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków wymaga, aby wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii do końca 2020 r. (w przypadku budynków publicznych w 2018 r.), tj.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- każdy nowy współfinansowany budynek, dla dowolnego celu, musi być budynkiem o niemal zerowym zużyciu energii.
- **Adaptacja do zmian klimatu:** Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
  - **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
    - odpady, które byłyby składowane lub unieszkodliwiane w inny sposób, są ograniczone poprzez połączenie środków zapobiegania powstawaniu odpadów oraz, w miarę możliwości, zastosowanie technik odzyskiwania, odzysku materiałów i ponownego użycia, w tym wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki;
    - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
  - **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Jeżeli nowy budynek jest wznoszony na terenie potencjalnie zanieczyszczonym (teren zdegradowany), taki teren powinien zostać poddany badaniu pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń, na przykład z wykorzystaniem normy ISO 18400.

CP1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Typy projektów: Projekty w zakresie:

- a) wspierania nowych kompetencji i umiejętności pracowników MŚP oraz jednostek badawczych, jak również ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz w celu zwiększenia innowacyjności gospodarki (m.in. w zakresie cyfryzacji i zastosowania rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0 oraz GOZ);

Tabela 2 Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Projekty w zakresie:

- b) zwiększania zdolności regionalnych ekosystemów innowacji do sieciowania przedsiębiorstw z sektorem nauki oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi poprzez identyfikację bieżących potrzeb przedsiębiorców w obszarze technologii i umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu oraz wspólne kreowanie i planowanie rozwiązań w celu wypełnienia tych potrzeb z zaangażowaniem szkół wyższych, instytucji badawczych, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego

Ciąg dalszy Tabeli 2: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu

CP1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Typy projektów: rozwój elektronicznych usług publicznych na poziomie regionalnym i lokalnym (tworzenie, cyfryzacja nowych usług, poprawa funkcjonalności i e-dojrzałości istniejących usług, integracja usług, tworzenie i rozwijanie platform służących udostępnianiu usług, rozwój infrastruktury informatycznej jednostek, wsparcie rozwoju systemów elektronicznego zarządzania dokumentacją, rejestrów publicznych, aplikacji i systemów bazodanowych)

Tabela 3 Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją e-usług nie mają bezpośredniego wpływu na emisję gazów cieplarnianych. W przypadku niektórych elektronicznych usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na łagodzenie zmian klimatu poprzez unikniętą emisję komunikacyjną.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją elektronicznych usług publicznych nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z rozwojem usług elektronicznych nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z rozwojem usług elektronicznych nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia tradycyjnych materiałów biurowych takich jak papier, tonery, itp.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją usług elektronicznych nie mają bezpośredniego wpływu na emisję zanieczyszczeń. W przypadku niektórych usług elektronicznych publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu związanego z unikniętą emisją komunikacyjną zanieczyszczeń powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: udostępnienie informacji sektora publicznego oraz cyfrowych zasobów pozostających w dyspozycji podmiotów spoza sektora publicznego w zakresie zasobów naukowych, kulturowych i administracji (digitalizacja i udostępnianie zasobów w formie otwartych danych, rozwój repozytoriów cyfrowych wraz z infrastrukturą dla bezpiecznego i długoterminowego przechowywania zasobów, tworzenie i rozwijanie platform służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty pozwalający na ponowne wykorzystanie i dalsze przetwarzanie oraz tworzenie aplikacji w oparciu o udostępnione cyfrowo ISP)

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z udostępnieniem informacji i cyfrowych zasobów nie mają bezpośredniego wpływu na emisję gazów cieplarnianych. W przypadku świadczenia usług w postaci elektronicznej, może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na łagodzenie zmian klimatu poprzez unikniętą emisję komunikacyjną.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z udostępnieniem informacji i cyfrowych zasobów nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z udostępnieniem informacji oraz zasobów cyfrowych nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z udostępnieniem informacji oraz zasobów cyfrowych nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku niektórych e-usług może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia tradycyjnych materiałów biurowych takich jak papier, tonery, itp.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Projekty związane z udostępnieniem informacji i cyfrowych zasobów nie mają bezpośredniego wpływu na emisję zanieczyszczeń.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			W przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu związanego z unikniętą emisją komunikacyjną zanieczyszczeń powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwój, modernizacja i integracja danych geodezyjnych zasobów powiatowych oraz zasobów wojewódzkich, ich udostępnienie w celu tworzenia związanych z nimi usług cyfrowych

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z rozwojem, modernizacją i integracją danych i ich udostępnieniem nie mają bezpośredniego wpływu na emisję gazów cieplarnianych. W przypadku świadczenia usług w postaci elektronicznej, może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na łagodzenie

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			zmian klimatu poprzez unikniętą emisję komunikacyjną.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z rozwojem, modernizacją i integracją danych i ich udostępnieniem nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z rozwojem, modernizacją i integracją danych i ich udostępnieniem nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z rozwojem, modernizacją i integracją danych i ich udostępnieniem nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia tradycyjnych materiałów biurowych takich jak papier, tonery, itp.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z rozwojem, modernizacją i integracją danych i ich udostępnieniem nie mają bezpośredniego wpływu na emisję zanieczyszczeń. W przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu związanego z unikniętą emisją komunikacyjną zanieczyszczeń powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Zakłada się, że po okresie eksploatacji urządzenia stosowane w serwerowniach i centrach przetwarzania danych będą w 100% podlegać zasadom recyklingu obowiązującym dla zużytego sprzętu elektronicznego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty z zakresu usług e-zdrowia oraz informatyzacji jednostek w sektorze ochrony zdrowia mające na celu zapewnienie interoperacyjności i integrację systemów informatycznych świadczeniodawców z centralną architekturą informatyczną e-zdrowia, w tym: wsparcie rozwoju elektronicznej dokumentacji medycznej, rozwiązań z zakresu telemedycyny, sztucznej inteligencji oraz cyfryzacji procesów back-office i rozwoju infrastruktury informatycznej służącej poprawie dojrzałości cyfrowej placówek medycznych

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie wpłynie znacząco na powiększenie emisji gazów cieplarnianych. Niewielki wzrost emisji spowodowany będzie większym zapotrzebowaniem na energię elektryczną, związany z szerszym zastosowaniem urządzeń elektronicznych, ale energia ta w coraz większym stopniu pochodzić będzie z OZE, a ponadto usprawnienia dla pacjentów i lekarzy, podnoszące sprawność całego systemu, mogą powodować również zmniejszenie np. konieczności wykorzystania transportu, co wpłynąć może także na ograniczenie zużycia paliw i zmniejszać emisję gazów cieplarnianych z tego sektora.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie wpłynie na zwiększenie niekorzystnego wpływu na klimat. Natomiast usprawnienie całego systemu, poprzez większe zastosowanie technologii cyfrowych, pośrednio może wpłynąć na podniesienie poziomu usług systemu i w związku z tym na lepszą opiekę lekarską i kondycję pacjentów oraz z tym związaną lepszą adaptacją do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie wpłynie na

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie będzie miało większego wpływu na gospodarkę obiegu zamkniętego, w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Może mieć natomiast nieznaczny wpływ pośredni na ograniczenie ilości odpadów poprzez usprawnienie całego systemu opieki zdrowotnej.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie będzie miało wpływu na zanieczyszczenie powietrza wody i gleby, ponieważ, z działaniami w tym zakresie nie będzie się wiązała żadna emisja zanieczyszczeń. Pośrednio, jednak, jak to szerzej wyjaśniono, przy ocenie oddziaływania na klimat, może występować dodatkowe zużycie energii. W związku z tym może występować dodatkowa, niewielka emisja zanieczyszczeń powietrza, rekompensowana korzyściami z usprawnienia systemu opieki medycznej.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i dalszy rozwój e-zdrowia nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej. Mogą jedynie występować niewielkie wpływy pośrednie; negatywne i pozytywne wynikające z ocen w kolumnach poprzednich.

Typy projektów: projekty z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają wpływu na ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają negatywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Zakłada się, że po okresie eksploatacji urządzenia stosowane w serwerowniach i centrach przetwarzania danych będą w 100% podlegać zasadom recyklingu obowiązującym dla zużytego sprzętu elektronicznego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Typy projektów: projekty w zakresie transformacji cyfrowej MŚP, jako dodatkowy element projektów wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych

Ciąg dalszy Tabeli 3: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty z zakresu transformacji cyfrowej MŚP nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty z zakresu transformacji cyfrowej MŚP nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia tradycyjnych materiałów biurowych takich jak papier, tonery, itp.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Typy projektów: projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej

Tabela 3.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO ₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	X	<p>Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>		

Typy projektów: projekty z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym

Ciąg dalszy Tabeli 3.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO ₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	X	<p>Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>		

Typy projektów: projekty w zakresie transformacji cyfrowej MŚP , jako dodatkowy element projektów wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych

Ciąg dalszy Tabeli 3.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO ₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	X	<p>Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>		

CP1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Typy projektów: projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej

Tabela 3.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Łagodzenie zmian klimatu; Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Ze względu na pośrednie i nieznaczące możliwe oddziaływania projektów z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej na zmiany klimatu i wzrost zanieczyszczeń (nieznaczne zwiększenie emisji dwutlenku węgla ze względu na zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną, przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii w innych sektorach), zaleca się dla realizacji projektów jedynie stosować sprzęt i rozwiązania o obniżonym zapotrzebowaniu na energię elektryczną (energooszczędne urządzenia).

Typy projektów: projekty z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym

Ciąg dalszy Tabeli 3.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Łagodzenie zmian klimatu; Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Ze względu na pośrednie i nieznaczące możliwe oddziaływania projektów z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej na zmiany klimatu i wzrost zanieczyszczeń (nieznaczne zwiększenie emisji dwutlenku węgla ze względu na zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną, przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii w innych sektorach), zaleca się dla realizacji projektów jedynie stosować sprzęt i rozwiązania o obniżonym zapotrzebowaniu na energię elektryczną (energooszczędne urządzenia).

Typy projektów: projekty w zakresie transformacji cyfrowej MŚP, jako dodatkowy element projektów wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych

Ciąg dalszy Tabeli 3.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji	
W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:	
–	Łagodzenie zmian klimatu; Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Ze względu na pośrednie i nieznaczne możliwe oddziaływania projektów z zakresu transformacji cyfrowej MŚP na zmiany klimatu i wzrost zanieczyszczeń (nieznaczne zwiększenie emisji dwutlenku węgla ze względu na zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną, przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii w innych sektorach), zaleca się dla realizacji projektów jedynie stosować sprzęt i rozwiązania o obniżonym zapotrzebowaniu na energię elektryczną (energooszczędne urządzenia).

CP1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Typy projektów: zapewnienie szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług prorozwojowych dla MŚP prowadzących do zwiększenia ich konkurencyjności, produktywności, innowacyjnego rozwoju przy wykorzystaniu potencjału IOB/ośrodków innowacji/klastrów, z uwzględnieniem dostępności odpowiedniej oferty usług, w tym dla przedsiębiorców mających siedzibę poza dużymi ośrodkami miejskimi

Tabela 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia- usługi, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie dla MŚP dotyczące inwestycji początkowej, związanej z wyposażeniem/doposażeniem przedsiębiorstwa w celu wprowadzenia na rynek nowych/udoskonalonych produktów/usług/ technologii, jako dodatkowy element projektów wsparcie zastosowania nowoczesnych technologii IT.

Ciąg dalszy Tabeli 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup aparatury, sprzętu lub technologii służącej tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie ma przewidywanego wpływu na ten cel. Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje transformację przemysłu wytwórczego w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty z zakresu wsparcia dla MŚP nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty z zakresu wsparcia dla MŚP nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz wpływu na GOZ.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie będzie negatywnie wpływał na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter związany z wdrażaniem nowych, przyjaznych środowisku, technologii.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: kompleksowe wsparcie promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacja, w powiązaniu z celami zidentyfikowanymi w strategii inteligentnej specjalizacji, poczynając od analizy możliwości wejścia na rynki zagraniczne, poprzez wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu strategii wejścia przedsiębiorstwa na rynek zagraniczny, promocję oferty MŚP poprzez udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych, tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora, a także rozwijanie zaawansowanych form współpracy międzynarodowej.

Ciąg dalszy Tabeli 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie MŚP na wczesnym etapie rozwoju.

Ciąg dalszy Tabeli 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Inwestycje w infrastrukturę lub technologię Będą służyć tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie ma przewidywanego wpływu na ten cel. Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje transformację przemysłu wytwórczego w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty z zakresu wsparcia dla MŚP nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty z zakresu wsparcia dla MŚP nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz na GOZ.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: usługi inkubacyjne dla nowopowstałych firm

Ciąg dalszy Tabeli 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Projekty z zakresu usług inkubacyjnych nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.

i ochrona zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowanie i wzmacnianie powiązań klastrowych

Ciąg dalszy Tabeli 4: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 1.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu

CP2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Typy projektów: rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych

Tabela 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie wpłynie na zwiększenie niekorzystnego wpływu na klimat. Natomiast usprawnienie systemu reagowania i ratowniczego, poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały wpłynie na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i w związku z tym na lepszą adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie wpłynie na zwiększenie niekorzystnego wpływu na klimat. Natomiast rozwój systemu prognozowania i ostrzegania, wpłynie na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i w związku z tym na lepszą adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowa, przebudowa, rozbudowa, remont budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat. Działanie może mieć pozytywny wpływ poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości przypadków pożarów lasów.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie wpłynie na zwiększenie niekorzystnego wpływu na klimat. Natomiast rozwój systemu ochrony przed pożarami lasów, wpłynie na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i w związku z tym na lepszą adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. Następstwem wdrożenia działania może być ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i degradacji gleb, w wyniku zmniejszenia ryzyka powstawania pożarów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ochroną siedlisk leśnych przed pożarami.

Typy projektów: wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu	X		

Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji z załącznika do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie do 40%.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia negatywnego wpływu na obecny klimat. W związku z coraz bardziej nasilającymi się odczuwalnymi negatywnymi skutkami zachodzących zmian klimatu,

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			jak: powódzie, fale upałów, susze, gwałtowne burze i nawałnice, województwo lubelskie podejmuje działania zmierzające do przeciwdziałania tym ekstremalnym zjawiskom i ukierunkowuje również działania interwencyjne na zmierzające do retencjonowania wód opadowych oraz do ogólnej poprawy struktury bilansu wodnego na obszarze województwa.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie będzie wpływać w sposób pozytywny na realizację celu środowiskowego poprzez kształtowanie systemu gospodarowania wodą w obszarach zurbanizowanych. Realizacja inwestycji współfinansowanych ze środków UE nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów, ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z zastosowaniem zielonej i błękitnej infrastruktury. Na etapie budowy mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu. Oczekuje się, że dzięki zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych oraz wprowadzeniu zielonej i błękitnej infrastruktury doprowadzi się do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury wpłynie pozytywnie na utrzymanie i rozwój bioróżnorodności głównie na terenach miejskich. Przewiduje się utworzenie bądź odbudowę korytarzy ekologicznych, które zapewniają możliwość przemieszczania się wielu gatunków i rozprzestrzeniania się roślinności.

Typy projektów: Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, stanowiącymi załącznik D do dokumentu pn.: Dokument roboczy Służb Komisji „Sprawozdanie krajowe – Polska 2019” określono potrzeby inwestycyjne zmierzające do przeciwdziałania postępującej zmianie klimatu i adaptacji do jej

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			negatywnych skutków, a także zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe między innymi poprzez wdrażanie planów adaptacji miast do zmian klimatu oraz ochronę przed klęskami żywiołowymi i zapobieganie im.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, a jednocześnie będzie wspierać transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych. Działanie będzie pośrednio pozytywnie wpływać na cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie będzie wspierać GOZ. Działanie nie doprowadzi do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń, nastąpi wręcz zmniejszenie emisji na terenach miejskich. Oczekuje się, że dzięki zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych nastąpi poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze spływami powierzchniowymi.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Opracowanie planów w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast wpłynie pozytywnie na utrzymanie i rozwój bioróżnorodności na terenach miejskich. Przewiduje się utworzenie bądź odbudowę korytarzy ekologicznych, które zapewniają możliwość przemieszczania się wielu gatunków i rozprzestrzeniania się roślinności.

Typy projektów: projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Zgodnie z Wytocznymi inwestycyjnymi dla Polski

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, stanowiącymi załącznik D do dokumentu pn.: Dokument roboczy Służb Komisji „Sprawozdanie krajowe – Polska 2019” określono potrzeby inwestycyjne zmierzające do przeciwdziałania postępującej zmianie klimatu i adaptacji do jej negatywnych skutków, a także zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe między innymi poprzez wdrażanie planów adaptacji miast do zmian klimatu oraz ochronę przed klęskami żywiołowymi i zapobieganie im.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, a jednocześnie będzie wspierać transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Działanie będzie pośrednio pozytywnie wpływać na cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie będzie wspierać GOZ. Działanie nie doprowadzi do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń, nastąpi wręcz zmniejszenie emisji na terenach miejskich. Oczekuje się, że dzięki zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych nastąpi poprawa stanu ekologicznego wód

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze spływami powierzchniowymi.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Rozwój projektów w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast wpłynie pozytywnie na utrzymanie i rozwój bioróżnorodności na terenach miejskich. Przewiduje się utworzenie bądź odbudowę korytarzy ekologicznych, które zapewniają możliwość przemieszczania się wielu gatunków i rozprzestrzeniania się roślinności.

Typy projektów: wsparcie systemów doradztwa sprzyjających osiągnięciu neutralności klimatycznej.

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na ukierunkowanie działania na doradztwo związane z GOZ będzie wspierać opisywany cel środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu

Ciąg dalszy Tabeli 5: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iv) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa wpłynie pośrednio pozytywnie na opisywany cel środowiskowy.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie będzie negatywnie wpływał na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa wpłynie pośrednio na poprawę adaptacji ludności na zmiany klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa wpłynie pośrednio pozytywnie na opisywany cel środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Można wskazać na pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze wzrostem świadomości społeczeństwa

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			w zakresie zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych, co przyczyni się do poszanowania zasobów przyrody i obszarów chronionych.

CP2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Typy projektów: wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin

Tabela 5.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działania w ramach środka są niezbędne dla adaptacji do zmian klimatu. Wynika to z faktu, że Polska jest krajem o małych zasobach wodnych (rzędu 1,5 dam ³ /mieszkańca), a potrzeby wodne roślin zaspokajane są głównie przez wody opadowe. Cechą charakterystyczną klimatu Polski jest nierównomierny rozkład opadów, co powoduje występowanie okresów nadmiernego i niedostatecznego uwilgotnienia. Wahania te (często duże – powodzie i susze) generują straty w rolnictwie. Ponadto obserwowane opady są krótsze i bardziej gwałtowne niż w poprzednich dziesięcioleciach, przez co duża ilość wody nie jest

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>w stanie infiltrować do gruntu i odpływa z miejsca, w którym pojawiła się w formie opadu.</p> <p>Wspierana inwestycja ma przyczynić się do zatrzymania wody w okresach nadmiernych opadów powodujących powódzie, aby następnie rozprrowadzić zatrzymaną wodę w okresie suszy.</p> <p>Szczególnie, że obserwuje się wzrost częstości i zasięgu występowania susz. Susza w Polsce pojawia się raz na 4-5 lat. Postępujący proces przesuszenia gleby może prowadzić do stopniowego ubytku glebowej materii organicznej i pogorszenia funkcji produkcyjnych i środowiskowych. Stąd konieczne jest zastosowanie działań technicznych i nietechnicznych z zakresu małej retencji.</p> <p>Wspierane działania mają hamować odpływ z cieków naturalnych i sztucznych, zasilać wody podziemne (gruntowe), retencionować wody ze spływów powierzchniowych, kierować wody na tereny mokradłowe, zwiększać możliwości magazynowania wód w profilu glebowym i ograniczać parowanie z powierzchni gleb.</p> <p>Środek wspiera również adaptację do zmian klimatu terenów miejskich poprzez zatrzymanie nadmiaru wody na terenach wiejskich i ograniczenie podtapiania obszarów zabudowanych miast.</p> <p>Środek przyczynia się do poprawy odporności na skutki zmiany klimatu w perspektywie krótkoterminowej, ponieważ usprawnia nawadnianie bez zwiększonego poboru wody. Inwestycje będą służyły poprawie gospodarki wodnej w sytuacji zagrożenia suszami – ograniczać będą niedobór wody.</p>
<p>Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał:</p> <p>(i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub</p> <p>(ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?</p>	X	<p>Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa, wspierane inwestycje nie mogą powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód. Dla każdego przypadku przeprowadzona powinna być ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, a wszelkie działania ograniczające ryzyko powinny zostać zidentyfikowane i odzwierciedlone w kryteriach finansowania.</p> <p>Prowadzone inwestycje w każdym przypadku muszą być zgodne z Ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej)). W związku z tym planowane działania ukierunkowane na zwiększenie retencyjności zlewni nie wpłyną negatywnie na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	W ramach działania będą realizowane projekty ukierunkowane na retencjonowanie wód opadowych oraz na ogólną poprawę struktury bilansu wodnego na obszarze województwa. Planowana jest realizacja prac ziemnych/ budowlanych. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Dla działań w ramach środka nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na zakup i wykorzystanie nowego sprzętu wydajnego pod względem zużycia energii lub sprzętu zasilanego energią pochodzącą z odnawialnych źródeł, a w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania, poboru, oczyszczania oraz opomiarowania.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	<p>Działanie będzie polegało na wspieraniu inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej. Na etapie eksploatacji, funkcjonowanie zbiorników wodnych będzie potencjalnie powodować utrudnienia dla migracji ryb i innych organizmów wodnych, zanik gatunków rzecznych i wykształcenie się zespołów ichtiofauny typowych dla zbiorników, potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych, zmianę warunków siedliskowych doliny rzecznej poniżej i powyżej zbiornika.</p> <p>Pozytywnym aspektem budowy zbiorników dla różnorodności biologicznej, jest niewątpliwie poprawa stanu fauny i flory w otoczeniu zbiornika, dzięki zwiększeniu retencyjności zlewni. Prognozuje się również powstanie nowych siedlisk dla licznych gatunków ptaków wodno – błotnych oraz nietoperzy i płazów.</p> <p>Małe zbiorniki wodne i inne urządzenia hydrotechniczne nie powinny być realizowane na obszarach cennych przyrodniczo, jeśli to może spowodować niekorzystne oddziaływanie na gatunki chronione. Ewentualna ich lokalizacja na obszarach chronionych, w tym obszarach Natura 2000 możliwa jest i powinna wynikać z potrzeb ochrony ich walorów przyrodniczych, np. zwiększenie uwilgotnienia obszarów bagiennych.</p>

CP2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Typy projektów: wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin

Tabela 5.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Nie powinny być wspierane projekty/ inwestycje, które uruchamiają zastosowanie art. 4 ust. 7 ramowej dyrektywy wodnej.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Adaptacja do zmian klimatu: Ze względu na fakt, że tego typu projekty/ inwestycje będą wspierać adaptację do zmian klimatu (w tym np. terenów miejskich) oraz będą przyczyniać się do poprawy odporności na skutki zmiany klimatu, nie wskazuje się środków łagodzących w kontekście konieczności adaptacji do zmian klimatu tego typu działań.
– Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich:<ul style="list-style-type: none">
• Wszystkie projekty/ inwestycje muszą być zgodne z celami Dyrektywy 2000/60/WE (tzw. ramowej dyrektywy wodnej). Projekty/ inwestycje nie mogą prowadzić do nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, jak również nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód i nie mają znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000.
– Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:<ul style="list-style-type: none">
• Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

(z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.

- **Zapobieganie zanieczyszczeniom i jego kontrola:** Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, tj. przede wszystkim należy na etapie realizacji:
  - organizować plac budowy z wykorzystaniem istniejących dróg dojazdowych i terenów utwardzonych,
  - stosować sprzęt budowlany w dobrym stanie technicznym, spełniający ustalone wymagania ochrony środowiska działania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi na etapie budowy,
  - prowadzić właściwą segregację, magazynowanie oraz zagospodarowanie powstających na etapie budowy odpadów wraz z zabezpieczeniem miejsc ich magazynowania,
  - prowadzić prace terenowe w sposób niezakłócający stosunków wodnych,
  - odprowadzać powstające w trakcie prowadzenia prac ścieki bytowe, do szczelnych zbiorników sanitarnych, a następnie wywozić w celu właściwego oczyszczenia,
  - wyposażyć teren budowy w sorbenty do neutralizacji potencjalnych wycieków substancji.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:**
  - Należy wyjaśnić, czy nowe działania budowlane będą prowadzone na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu (w tym sieć obszarów chronionych Natura 2000, obiekty światowego dziedzictwa UNESCO i kluczowe obszary różnorodności biologicznej, a także inne obszary chronione). Jeżeli tak, wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej.
  - Konieczne jest wyjaśnienie wpływu planowanych projektów/ inwestycji na lasy, w szczególności w jakim stopniu realizacja zamierzeń inwestycyjnych będzie się wiązać z wyrębem drzew.
  - Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

Typy projektów: projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych

Tabela 6: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. systemy oczyszczania i odprowadzania ścieków), które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Środek zapewnia zasobooszczędność wody i eliminuje nieefektywność wykorzystania zasobu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom, szczególnie wody i gleby poprzez ograniczenia niekontrolowanego odprowadzania ścieków do wód i do gleby. Minimalizacja odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do wód i do ziemi służy osiągnięciu celów środowiskowych zapisanych dla wód.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych oraz na etapie eksploatacji. Dzięki minimalizacji odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do wód i do ziemi, przewiduje się poprawę stanu wód, pozytywny wpływ na siedliska zależne od wód i różnorodność biologiczną.

Typy projektów: projekty z zakresu budowy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, realizowane w ograniczonym zakresie jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową (w ramach KPOŚK) lub jako samodzielne projekty, dla których zapewniony jest odpowiedni sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r., dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych.

Ciąg dalszy Tabeli 6: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania wspierane będą inwestycje związane z wodą do spożycia. Za priorytetowe uznaje się finansowanie operacji dotyczących ograniczania strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej. W zakresie projektów związanych z gospodarką wodną wspierane będą inwestycje z załącznika do Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczania strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że jednym z najważniejszych wyzwań może być dostarczenie wody pitnej dla mieszkańców. Środek ma wspomagać infrastrukturę do ujmowania, uzdatniania i dystrybuowania wody, co spowoduje m.in. minimalizację strat wody. Realizacja środka przyczyni się także do zagwarantowania ludności dostępu do odpowiedniej jakości wody pitnej.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. systemy wodociągowe),

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Środek zapewnia zasobooszczędność wody i eliminuje nieefektywność wykorzystania zasobu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom i służy osiągnięciu celów środowiskowych zapisanych dla wód. Działanie jest zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi planami zapewnienia dostępu do wody i minimalizacji strat na sieciach wodociągowych. Ponadto oczekuje się, że realizacja inwestycji przyczynia się do minimalizacji niedoborów wody.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: projekty z zakresu modernizacji, naprawy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, ograniczające straty w dostawach wody do spożycia, zmniejszające ryzyko wystąpienia awarii oraz zwiększające efektywność wykorzystania wody w gminach o liczbie ludności nie większej niż 15 tys. mieszkańców

Ciąg dalszy Tabeli 6: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania wspierane będą inwestycje związane z wodą do spożycia. Za priorytetowe uznaje się finansowanie operacji dotyczących ograniczania strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej. W zakresie projektów związanych z gospodarką wodną wspierane będą inwestycje z załącznika do Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczania strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że jednym z najważniejszych wyzwań może być dostarczenie wody pitnej dla mieszkańców. Środek ma wspomagać infrastrukturę do ujmowania, uzdatniania i dystrybuowania wody, co spowoduje m.in. minimalizację strat wody. Realizacja środka przyczyni się także do zagwarantowania ludności dostępu do odpowiedniej jakości wody pitnej.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. systemy wodociągowe), które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Środek zapewnia zasobooszczędność wody i eliminuje nieefektywność wykorzystania zasobu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom i służy osiągnięciu celów środowiskowych zapisanych dla wód. Działanie jest zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi planami zapewnienia dostępu do wody i minimalizacji strat na sieciach wodociągowych. Ponadto oczekuje się, że realizacja inwestycji przyczynia się do minimalizacji niedoborów wody.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.

Typy projektów: projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Tabela 6.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działanie to będzie polegało na realizacji inwestycji kanalizacyjnych i wodociągowych. Projekty mają wspomagać porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach zlewni poprzez wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną. Jednocześnie analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że jednym z najważniejszych wyzwań może być dostarczenie dobrej jakości wody pitnej dla mieszkańców. Zatem oczekuje się, iż nastąpi poprawa jakości jcwp i jcwpd, co bezpośrednio przełoży się na jakość ujmowanej wody na cele pitne. Pośrednie skutki inwestycji objętych wsparciem nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>		
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych</p>		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
zakresem zainteresowania Unii?		

CP2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.

Typy projektów: projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Tabela 6.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Adaptacja do zmian klimatu: Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

CP2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.

Typy projektów: projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, dotyczące:

- infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w tym budowa / modernizacja PSZOK, punktów napraw i przygotowania do ponownego użycia, systemowe zagospodarowanie odpadów w kompostownikach przydomowych),
- infrastruktury do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów wraz z procesami przygotowania odpadów do ich odzysku (rozbudowa linii sortowniczych odpadów w celu zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku/recyklingu materiałów, modernizacja instalacji przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji, budowa instalacji do przygotowania wyselekcjonowanych frakcji odpadów do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów oraz do procesów produkcyjnych wykorzystujących odpady jako surowce),
- modernizacji procesów technologicznych w istniejących instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów poprzez dostosowanie do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie.

Tabela 7: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Z uwagi na charakter środka – wdrożenie działań związanych ze zmniejszeniem ilości składowanych odpadów, przygotowaniem do ponownego użycia, recyklingiem, innymi metodami odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Środek przyczyni się do osiągnięcia omawianego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie pośrednio wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji nastąpi zmniejszenie negatywnych oddziaływań, tym samym podejmowane działania będą wspierać osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Właściwe ukierunkowanie gospodarki odpadami komunalnymi będzie wpływać na ograniczenie powstawania odpadów (budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów, odzysk i recykling). Planowanie działań w zakresie recyklingu odpadów spowoduje zawrót surowców do gospodarki, wpisując się tym samym w założenia idei gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty pośrednio mogą przyczyniać się do ograniczenia emisji do powietrza, wód i gleb przez wdrażanie nowoczesnych technologii w zakresie recyklingu i zagospodarowania odpadów. Zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania umożliwia zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: projekty polegające na wsparciu instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych

Ciąg dalszy Tabeli 7: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Cel środka i charakter tego obszaru interwencji bezpośrednio przyczynia się do realizacji celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Ze względu na charakter uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Efektem podejmowanych działań będzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń do różnych komponentów środowiska, szczególnie do wód i gleby. Przewiduje się, że działanie to nie będzie istotnie wpływać na opisywany cel środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ.

Ciąg dalszy Tabeli 7: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma ułatwiać transformację przedsiębiorstw w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) poprzez wsparcie projektów wpisujących się w regulacje unijne (CEAP 2020) i krajowe („Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”). Nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Inwestycje w przedsiębiorstwach związane są z wdrażaniem technologii środowiskowych w tym związanych z GOZ, których efektem będzie lepsza gospodarka materiałowa, zwiększenie efektywności energetycznej i zmiana filozofii firm w kierunku zero waste.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny ze względu na charakter inwestycji- m.in. opracowanie technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych, których celem będzie stworzenie bardziej wydajnej gospodarki, zwiększenie ilości surowców możliwych do ponownego wykorzystania i zmniejszenie ilości surowców pierwotnych wykorzystywanych w procesach produkcyjnych, a także zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, by środek wywarł niekorzystny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Obejmuje realizację inwestycji służących wdrożeniu działań przewidzianych w ramach „Mapy drogowej

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie objęte jest kodem interwencji 075 (w załączniku do rozporządzenia EFRR). Środek przyczynia się do wdrażania zapobiegania powstawaniu odpadów i rozwijania gospodarki obiegu zamkniętego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek jest zgodny z wymaganiami spełniania wymagań określonych w odpowiedniej części przepisów Unii dotyczących udzielanych odpowiednich pozwoleń/zezwoleń środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek spełnia wymogi określone w odpowiednich przepisach Unii dotyczących środowiska (w szczególności ocen środowiskowych) i udzielonych odpowiednich pozwoleń/zezwoleń. Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty.

Ciąg dalszy Tabeli 7: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Z uwagi na charakter środka – wdrożenie działań związanych ze zmniejszeniem ilości składowanych odpadów biodegradowalnych, zwiększenie ich ponownego wykorzystania, innymi metodami przetwarzania/ wykorzystania, nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Środek przyczyni się do osiągnięcia omawianego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie pośrednio wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji nastąpi zmniejszenie negatywnych oddziaływań, tym samym podejmowane działania będą wspierać osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wspierające cel środowiskowy. Właściwe ukierunkowanie gospodarki odpadami biodegradowalnymi będzie wpływać na ograniczenie powstawania odpadów koniecznych do unieszkodliwiania poprzez składowanie. Planowanie działań w zakresie przetworzenia/ wykorzystania odpadów spowoduje zawrócenie surowców do gospodarki, wpisując się tym samym w założenia idei gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Projekty pośrednio mogą przyczyniać się do ograniczenia emisji do powietrza, wód i gleb. Zwiększenie odzysku odpadów biodegradowalnych

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			wpłyne na zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ciąg dalszy Tabeli 7: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na ukierunkowanie działania na doradztwo związane z GOZ będzie wspierać opisywany cel środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.

Typy projektów: działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt.

Tabela 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt przyczynią się do zachowania przyrody i bioróżnorodności, w tym osiągnięcia korzystnego

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			stanu zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz gatunków lub zapobieganie pogorszeniu ich dotychczas korzystnego stanu zachowania, oraz ochronę i odbudowę ekosystemów.

Typy projektów: monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt jako element projektu ochrony bioróżnorodności.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt jako element projektu ochrony bioróżnorodności przyczyni się do zachowania przyrody i bioróżnorodności, w tym osiągnięcia korzystnego stanu zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz gatunków lub zapobieganie pogorszeniu ich dotychczas korzystnego stanu zachowania, oraz ochronę i odbudowę ekosystemów.

Typy projektów: budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich, np. banków genowych, ogrodów botanicznych oraz parków miejskich służących ochronie i zwiększaniu różnorodności biologicznej.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny negatywny wpływ na ten cel środowiskowy na etapie prac budowlanych. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Jednocześnie w perspektywie długoterminowej, działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Realizacja

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			działania przyczyni się do czynnej ochrony rodzimych gatunków i zahamowania spadku różnorodności biologicznej.

Typy projektów: zwalczanie inwazyjnych gatunków flory i fauny, jako element projektu ochrony bioróżnorodności.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania pogorszenia stanu ekologicznego wód powierzchniowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Zwalczanie inwazyjnych gatunków flory i fauny przyczyni się do zachowania przyrody i bioróżnorodności, w tym osiągnięcia korzystnego stanu zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz gatunków lub zapobieganie pogorszeniu ich dotychczas korzystnego stanu zachowania, oraz ochronę i odbudowę ekosystemów.

Typy projektów: rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny negatywny wpływ na ten cel środowiskowy na etapie prac budowlanych. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Jednocześnie w perspektywie długoterminowej, działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Realizacja działania przyczyni się do czynnej ochrony rodzimych gatunków i zahamowania spadku różnorodności biologicznej.

Typy projektów: przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel środowiskowy. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Jednocześnie można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem antropopresji ze strony turystyki.

Typy projektów: opracowanie / aktualizacja dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Opracowanie/ aktualizacja dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody przyczyni się do zachowania przyrody i bioróżnorodności, w tym osiągnięcie korzystnego stanu zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz gatunków lub zapobieganie pogorszeniu ich dotychczas korzystnego stanu zachowania, oraz ochronę i odbudowę ekosystemów.

Typy projektów: opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej obszaru realizacji projektu ochrony bioróżnorodności jako element projektu.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej przyczyni się do zachowania przyrody i bioróżnorodności, w tym osiągnięcie korzystnego stanu zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz gatunków lub zapobieganie pogorszeniu ich dotychczas korzystnego stanu zachowania, oraz ochronę i odbudowę ekosystemów.

Typy projektów: remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Ciąg dalszy Tabeli 8: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie pośrednio wspierające cel środowiskowy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji nastąpi zmniejszenie negatywnych oddziaływań, tym samym podejmowane działania będą wspierać osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia, nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie jest zgodne z krajowymi planami ograniczenia zanieczyszczeń. Celem podejmowanych działań jest przywrócenie funkcjonalności obszarom zdegradowanym, czyli tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń do różnych komponentów środowiska, szczególnie do wód i gleby
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Remediacja i rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych przyczyni się

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			do wzrostu wartości przyrodniczych i różnorodności biologicznej.

Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii

CP2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- a) podnoszenia EE w przedsiębiorstwach wynikające z audytu (np. ograniczenie energochłonności, energooszczędne oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja urządzeń OZE).

Tabela 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla wód morskich oraz zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. Woda w instalacjach ma krążyć w obiegu zamkniętym.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: projekty w zakresie:

- b) kompleksowej termomodernizacji budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla wód morskich oraz zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednio, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. Woda w instalacjach ma krążyć w obiegu zamkniętym.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie ma przewidywanego wpływu na ten cel. Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje transformację przemysłu wytwórczego w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się negatywnego wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz wpływu na GOZ w wyniku zmniejszenia zużycia surowców.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Efektem wdrożenia działania będzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			wpłyne bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez poprawę stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów.

Typy projektów: zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w procesach wytwórczych w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana instalacji technologicznych oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie nie ma przewidywanego wpływu na ten cel. Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat, obejmuje transformację przemysłu wytwórczego w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Demontowane dotychczas urządzenia poddawane będą recyklingowi co oznacza zgodność z celem GOZ. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów (zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych) oraz wpływu na GOZ w wyniku zmniejszenia zużycia surowców.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Efektem wdrożenia działania będzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez poprawę stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów.

Typy projektów: przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej połączona z termomodernizacją budynków, z wyłączeniem inwestycji w budownictwie jednorodinnym.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla wód morskich oraz zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednio, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. Woda w instalacjach ma krążyć w obiegu zamkniętym.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla wód morskich oraz zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. Woda w instalacjach ma krążyć w obiegu zamkniętym.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej /chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla wód morskich oraz zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. Woda w instalacjach ma krążyć w obiegu zamkniętym.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: budowa budynków pasywnych przez sektor publiczny, mająca na celu pełnienie przez ten sektor wzorcowej roli w zakresie EE.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek wpisuje się w realizację celu środowiskowego. Działanie pośrednio będzie wspierać transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania na środowisko. Działanie stanowi element adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie ma bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pośredniego pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów (zmniejszenie zużycia surowców).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie będzie negatywnie wpływał na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter związany z wdrażaniem nowych, przyjaznych środowisku, technologii.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz racjonalnym zużyciem zasobów.

Typy projektów: efektywne sieci ciepłownicze/chłodnicze wraz z magazynami energii (budowa/rozbudowa/ modernizacja), inwestycje do 5 MW mocy zamówionej.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla klimatu. Wystąpi pozytywny pośredni efekt w wyniku zmniejszenia strat energii i tym samym zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza w wyniku ograniczenia zużycia surowców kopalnych.

Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie ma bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku tego typu projektów może wystąpić efekt pośredniego pozytywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów (zmniejszenie zużycia surowców).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie będzie negatywnie wpływał na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter związany z wdrażaniem nowych, przyjaznych środowisku, technologii. Pośrednim wynikiem wdrożenia działania może być zmniejszenie emisji do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: budowa/rozbudowa/przebudowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego.

Ciąg dalszy Tabeli 9: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- a) podnoszenia EE w przedsiębiorstwach wynikające z audytu (np. ograniczenie energochłonności, energooszczędne oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja urządzeń OZE).

Tabela 9.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Wspierane będą projekty zmierzające do podnoszenia efektywności energetycznej, wobec czego przewidziane w ramach projektu działania pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię, co przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ planowane działania ukierunkowane są na zmniejszenie zużycia energii, zwiększenie efektywności energetycznej, prowadząc do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej przedsiębiorstw oraz znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym działanie przyczyni się on do osiągnięcia krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża. Planowane do realizacji inwestycje prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego	X	Pośrednie skutki działań nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia. Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	<p>Demontowane dotychczas urządzenia poddawane będą recyklingowi co oznacza zgodność z celem GOZ.</p> <p>Wszystkie działania podejmowane w ramach środka prowadzić mają do większej zasobooszczędności przedsiębiorstw.</p> <p>Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Pośrednim efektem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. W wyniku zmniejszenia zużycia energii nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. W efekcie, może to pozwolić na osiągnięcie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje wspierane w ramach środka nie mają istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- b) kompleksowej termomodernizacji budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE.

Ciąg dalszy Tabeli 9.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Przewidziane w ramach projektu działania pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię budynków, co przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji gazów

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>cieplarnianych. Wsparcie dla wymiany przestarzałych urządzeń grzewczych na nowe instalacje OZE połączone z kompleksową termomodernizacją budynków, której efektem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło wpisuje się w cel klimatyczny. Zgodnie z przepisami polskiego prawa (ustawa o wspieraniu termomodernizacji, t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 554) zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło jest częścią przedsięwzięcia niskoemisyjnego, które jest przedmiotem wsparcia ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE. Tak przeprowadzona termomodernizacja przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię na poziomie ok. 30%. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji wskazanym w załączniku do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikami zmiany klimatu na poziomie odpowiednio 40-100%. Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – program renowacji może potencjalnie zmniejszyć zużycie energii, zwiększyć efektywność energetyczną, prowadząc do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej przedmiotowych budynków oraz znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych. W związku z tym przyczyni się on do osiągnięcia krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża; – środek ten doprowadzi do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. <p>Planowane do realizacji inwestycje prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że budynki oraz infrastruktura mogą być narażone na fale upałów. Termomodernizacja budynków przyczyni się do zagwarantowania osobom w nich przebywającym komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pośrednie skutki reformy nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia. Niektóre inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania	X	Przeprowadzenie działań w zakresie wymiany źródeł ciepła z założeniem, iż ciepło powinno być wytwarzane w oparciu o źródła odnawialne, oznacza zgodność planowanych działań z celem GOZ. Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (termomodernizacja oraz zastosowanie OZE) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Celem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. W wyniku zmniejszenia zużycia energii na ogrzewanie budynków nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. W efekcie, na terenie większości gmin, pozwoli to osiągnąć poziomy dopuszczalne określone dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy określony dla benzo(a)pirenu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje wspierane w ramach środka nie mają istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy.

Typy projektów: przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej połączona z termomodernizacją budynków, z wyłączeniem inwestycji w budownictwie jednorodzinnych.

Ciąg dalszy Tabeli 9.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Przewidziane w ramach projektu działania pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię budynków, co przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie dla wymiany przestarzałych urządzeń grzewczych nowe źródła niskoemisyjne (np. kotły gazowe, instalacje OZE, podłączenie do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej) połączone z kompleksową termomodernizacją budynków, której efektem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło wpisuje się w cel klimatyczny. Zgodnie z przepisami polskiego prawa (ustawa o wspieraniu termomodernizacji, t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 554) zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło jest częścią przedsięwzięcia niskoemisyjnego, które jest przedmiotem wsparcia ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE. Tak przeprowadzona termomodernizacja przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię na poziomie ok. 30%. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji wskazanym w załączniku do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikami zmiany klimatu na poziomie odpowiednio 40-100%. Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ: <ul style="list-style-type: none"> – program renowacji może potencjalnie zmniejszyć zużycie energii, zwiększyć efektywność energetyczną, prowadząc do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej przedmiotowych budynków oraz znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych. W związku z tym przyczyni się on do osiągnięcia krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża;</p> <p>– środek ten doprowadzi do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Planowane do realizacji inwestycje prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone.</p>
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>	X	<p>Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że budynki oraz infrastruktura mogą być narażone na fale upałów. Termomodernizacja budynków przyczyni się do zagwarantowania osobom w nich przebywającym komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pośrednie skutki reformy nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia.</p> <p>Niektóre inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.</p>
<p>Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał:</p> <p>(i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub</p> <p>(ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?</p>		
<p>Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i</p>	X	<p>Przeprowadzenie działań w zakresie wymiany źródeł ciepła z założeniem, iż ciepło powinno być wytwarzane w oparciu o źródła niskoemisyjne, kogeneracyjne, odnawialne lub gazowe, oznacza zgodność planowanych działań z celem GOZ.</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		<p>Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (wymiana źródeł ciepła wraz z termomodernizacją) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków.</p> <p>Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	<p>Celem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. W wyniku zmiany źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz zmniejszenia zużycia energii na ogrzewanie budynków, nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>W efekcie, na terenie większości gmin, pozwoli to osiągnąć poziomy dopuszczalne określone dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy określony dla benzo(a)pirenu.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub	X	<p>Inwestycje wspierane w ramach środka nie mają istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Przewidziane w ramach projektu działania pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię budynków, co przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie dla wymiany przestarzałych urządzeń grzewczych nowe źródła niskoemisyjne (np. kotły gazowe, instalacje OZE, podłączenie do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej) połączone z kompleksową termomodernizacją budynków, której efektem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło wpisuje się w cel klimatyczny. Zgodnie z przepisami polskiego prawa (ustawa o wspieraniu termomodernizacji, t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 554) zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło jest częścią przedsięwzięcia niskoemisyjnego, które jest przedmiotem wsparcia ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE. Tak przeprowadzona

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>termomodernizacja przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię na poziomie ok. 30%. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji wskazanym w załączniku do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikami zmiany klimatu na poziomie odpowiednio 40-100%. Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – program renowacji może potencjalnie zmniejszyć zużycie energii, zwiększyć efektywność energetyczną, prowadząc do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej przedmiotowych budynków oraz znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych. W związku z tym przyczyni się on do osiągnięcia krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża; – środek ten doprowadzi do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. <p>Planowane do realizacji inwestycje prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone.</p>
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>	X	<p>Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że budynki oraz infrastruktura mogą być narażone na fale upałów. Termomodernizacja budynków przyczyni się do zagwarantowania osobom w nich przebywającym komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pośrednie skutki reformy nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia.</p> <p>Niektóre inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.</p>
<p>Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona</p>		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	<p>Przeprowadzenie działań w zakresie wymiany źródeł ciepła z założeniem, iż ciepło powinno być wytwarzane w oparciu o źródła niskoemisyjne, kogeneracyjne, odnawialne lub gazowe, oznacza zgodność planowanych działań z celem GOZ. Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (wymiana źródeł ciepła wraz z termomodernizacją) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków.</p> <p>Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia	X	<p>Celem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. W wyniku zmiany źródeł ciepła na</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		<p>niskoemisyjne oraz zmniejszenia zużycia energii na ogrzewanie budynków, nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>W efekcie, na terenie większości gmin, pozwoli to osiągnąć poziomy dopuszczalne określone dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy określony dla benzo(a)pirenu.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>	X	<p>Inwestycje wspierane w ramach środka nie mają istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE.</p> <p>W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy.

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej /chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	<p>Przewidziane w ramach projektu działania pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię budynków, co przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie dla wymiany przestarzałych urządzeń grzewczych nowe źródła niskoemisyjne (np. kotły gazowe, instalacje OZE, podłączenie do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej) połączone z kompleksową termomodernizacją budynków, której efektem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło wpisuje się w cel klimatyczny. Zgodnie z przepisami polskiego prawa (ustawa o wspieraniu termomodernizacji, t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 554) zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło jest częścią przedsięwzięcia niskoemisyjnego, które jest przedmiotem wsparcia ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE. Tak przeprowadzona termomodernizacja przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię na poziomie ok. 30%. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji wskazanym w załączniku do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikami zmiany klimatu na poziomie odpowiednio 40-100%. Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – program renowacji może potencjalnie zmniejszyć zużycie energii, zwiększyć efektywność energetyczną, prowadząc do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej przedmiotowych budynków oraz znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych. W związku z tym przyczyni się on do osiągnięcia krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie z dyrektywą w sprawie efektywności

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża;</p> <p>– środek ten doprowadzi do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Planowane do realizacji inwestycje prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone.</p>
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>	X	<p>Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że budynki oraz infrastruktura mogą być narażone na fale upałów. Termomodernizacja budynków przyczyni się do zagwarantowania osobom w nich przebywającym komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pośrednie skutki reformy nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia.</p> <p>Niektóre inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.</p>
<p>Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał:</p> <p>(i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub</p> <p>(ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?</p>		
<p>Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p>	X	<p>Przeprowadzenie działań w zakresie wymiany źródeł ciepła z założeniem, iż ciepło powinno być wytwarzane w oparciu o źródła niskoemisyjne, kogeneracyjne, odnawialne lub gazowe, oznacza zgodność planowanych działań z celem GOZ.</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		<p>Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (wymiana źródeł ciepła wraz z termomodernizacją) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków.</p> <p>Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.</p>
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	X	<p>Celem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. W wyniku zmiany źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz zmniejszenia zużycia energii na ogrzewanie budynków, nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>W efekcie, na terenie większości gmin, pozwoli to osiągnąć poziom dopuszczalny określone dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy określony dla benzo(a)pirenu.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk</p>	X	<p>Inwestycje wspierane w ramach środka nie mają istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy

CP2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- a) podnoszenia EE w przedsiębiorstwach wynikające z audytu (np. ograniczenie energochłonności, energooszczędne oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja urządzeń OZE).

Tabela 9.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Inwestycje w elektrownie wodne będą ograniczone do działań dotyczących istniejących instalacji hydrotechnicznych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Łagodzenie zmian klimatu: Ze względu na fakt, że tego typu projekty/ inwestycje będą łagodzić zmiany klimatu poprzez zmniejszenie zużycia energii, zwiększenie

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

efektywności energetycznej, a tym samym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, nie wskazuje się środków łagodzących w kontekście konieczności łagodzenia zmian klimatu tego typu działań.

- **Adaptacja do zmian klimatu:** Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
  - Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:** W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.

Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- b) kompleksowej termomodernizacji budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE.

Ciąg dalszy Tabeli 9.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Należy wspierać inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Inwestycje w elektrownie wodne będą ograniczone do działań dotyczących istniejących instalacji hydrotechnicznych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Łagodzenie zmian klimatu: Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków wymaga, aby wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii do końca 2020 r. (w przypadku budynków publicznych w 2018 r.), tj. każdy nowy współfinansowany budynek, dla dowolnego celu, musi być budynkiem o niemal zerowym zużyciu energii.
– Adaptacja do zmian klimatu: Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
– Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:<ul style="list-style-type: none">
• Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia,

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.

- Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Jeżeli nowy budynek jest wznoszony na terenie potencjalnie zanieczyszczonym (teren zdegradowany), taki teren powinien zostać poddany badaniu pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń, na przykład z wykorzystaniem normy ISO 18400.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:**
  - W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
  - Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.
  - Należy przygotować ekspertyzę ornitologiczną, w szczególności w odniesieniu do przedsięwzięć obejmujących izolację ścian i inne uszczelnianie budynków.

Typy projektów: przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej połączona z termomodernizacją budynków, z wyłączeniem inwestycji w budownictwie jednorodzinnych.

Ciąg dalszy Tabeli 9.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Łagodzenie zmian klimatu: Możliwość realizacji inwestycji z wykorzystaniem różnych rodzajów kotłów pod określonymi warunkami: <ul style="list-style-type: none"> • Kotły kondensacyjne mogą być stosowane jeżeli: <ul style="list-style-type: none"> (i) Są zgodne z rozporządzeniem w sprawie etykietowania energetycznego (zasadniczo obejmuje to pompy ciepła i mikro CHP) lub są instalowane w budynkach, które są częścią szerszego programu efektywności energetycznej lub renowacji budynków, co prowadzi do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej; oraz (ii) Działania te prowadzą do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych; oraz (iii) Prowadzi to do znacznej poprawy stanu środowiska (w szczególności dzięki zmniejszeniu zanieczyszczenia) i zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których normy jakości powietrza mogą zostać przekroczone.   <p>Dodatkowo inwestycja musi uwzględniać zależność, że wsparcie dla instalacji kotłów gazowych zostanie połączone z szerszymi renowacjami na poziomie przedsięwzięcia, co zapewni znaczne ograniczenie zużycia energii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotły na biomasę mogą być stosowane jeżeli: <ul style="list-style-type: none"> (i) W odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu i różnorodności biologicznej zapewniono, że biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29–31 oraz w przepisach dotyczących biopaliw produkowanych z żywności i pasz określonych w art. 26 dyrektywy (UE) 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii (REDII) oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych; oraz

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- (ii) W odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w środowisku mieszkaniowym zapewnia się zgodność z normami jakości powietrza określonymi w dyrektywie 2008/50/UE, w związku z czym uwzględniane będą tylko kotły o wysokiej sprawności.
- Instalacja indywidualnych kotłów gazowych jest dopuszczona tylko wtedy, gdy zastosowanie OZE lub przyłączenie do systemu ciepłowniczego nie jest technicznie lub ekonomicznie wykonalne.
- **Adaptacja do zmian klimatu:** Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
- Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:**
- W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
  - Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- Należy przygotować ekspertyzę ornitologiczną, w szczególności w odniesieniu do przedsięwzięć obejmujących izolację ścian i inne uszczelnianie budynków.

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.

Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.

Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.

W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:

- **Łagodzenie zmian klimatu:** Możliwość realizacji inwestycji z wykorzystaniem różnych rodzajów kotłów pod określonymi warunkami:
  - Kotły kondensacyjne mogą być stosowane jeżeli:
    - (i) Są zgodne z rozporządzeniem w sprawie etykietowania energetycznego (zasadniczo obejmuje to pompy ciepła i mikro CHP) lub są instalowane w budynkach, które są częścią szerszego programu efektywności energetycznej lub renowacji budynków, co prowadzi do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej; oraz
    - (ii) Działania te prowadzą do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych; oraz
    - (iii) Prowadzi to do znacznej poprawy stanu środowiska (w szczególności dzięki zmniejszeniu zanieczyszczenia) i zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których normy jakości powietrza mogą zostać przekroczone.

Dodatkowo inwestycja musi uwzględniać zależność, że wsparcie dla instalacji kotłów gazowych zostanie połączone z szerszymi renowacjami na poziomie przedsięwzięcia, co zapewni znaczne ograniczenie zużycia energii.

- Kotły na biomasę mogą być stosowane jeżeli:
  - (i) W odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu i różnorodności biologicznej zapewniono, że biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29–31 oraz w przepisach dotyczących biopaliw produkowanych z żywności i pasz określonych w art. 26 dyrektywy (UE) 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii (REDII) oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych; oraz
- (ii) W odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w środowisku mieszkaniowym zapewnia się zgodność z normami jakości powietrza określonymi w dyrektywie 2008/50/UE, w związku z czym uwzględniane będą tylko kotły o wysokiej sprawności.
- Instalacja indywidualnych kotłów gazowych jest dopuszczona tylko wtedy, gdy zastosowanie OZE lub przyłączenie do systemu ciepłowniczego nie jest technicznie lub ekonomicznie wykonalne.
- **Adaptacja do zmian klimatu:** Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
- Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:**
- W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.

- Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności.

Ciąg dalszy Tabeli 9.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.

Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.

Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.

W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:

- **Łagodzenie zmian klimatu:** Możliwość realizacji inwestycji z wykorzystaniem różnych rodzajów kotłów pod określonymi warunkami:
  - Kotły kondensacyjne mogą być stosowane jeżeli:
    - (i) Są zgodne z rozporządzeniem w sprawie etykietowania energetycznego (zasadniczo obejmuje to pompy ciepła i mikro CHP) lub są instalowane w budynkach, które są częścią szerszego programu efektywności energetycznej lub renowacji budynków, co prowadzi do znacznej poprawy charakterystyki energetycznej; oraz
    - (ii) Działania te prowadzą do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych; oraz
    - (iii) Prowadzi to do znacznej poprawy stanu środowiska (w szczególności dzięki zmniejszeniu zanieczyszczenia) i zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których normy jakości powietrza mogą zostać przekroczone.

Dodatkowo inwestycja musi uwzględniać zależność, że wsparcie dla instalacji kotłów gazowych zostanie połączone z szerszymi renowacjami na poziomie przedsięwzięcia, co zapewni znaczne ograniczenie zużycia energii.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- Kotły na biomasę mogą być stosowane jeżeli:
  - (i) W odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu i różnorodności biologicznej zapewniono, że biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29–31 oraz w przepisach dotyczących biopaliw produkowanych z żywności i pasz określonych w art. 26 dyrektywy (UE) 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii (REDII) oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych; oraz
  - (ii) W odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w środowisku mieszkaniowym zapewnia się zgodność z normami jakości powietrza określonymi w dyrektywie 2008/50/UE, w związku z czym uwzględniane będą tylko kotły o wysokiej sprawności.
- Instalacja indywidualnych kotłów gazowych jest dopuszczona tylko wtedy, gdy zastosowanie OZE lub przyłączenie do systemu ciepłowniczego nie jest technicznie lub ekonomicznie wykonalne.
- **Adaptacja do zmian klimatu:** Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
  - Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
- **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:**
  - W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
  - Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.

Typy projektów: budowa instalacji do produkcji biopłynów i biometanu, biopaliw II i III generacji.

Tabela 10: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pośredni pozytywny wpływ na ten cel poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych. Środek ten jest kompatybilny z osiągnięciem celu polegającego na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. Mogą wystąpić jednak skutki w postaci lokalnego zwiększenia emisji do powietrza, które należy eliminować poprzez dobór metod i środków służących ochronie środowiska w procesach inwestycyjnych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budowa instalacji nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu planowanych działań na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Interwencja będzie ukierunkowana na przedsięwzięcia dot. produkcji energii z biomasy. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizowanych działań związanych z realizacją instalacji na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Wręcz przeciwnie, instalacje będą mogły wykorzystywać odpady biodegradowalne stanowiące produkty uboczne lub odpady z procesów produkcji, wpływając na zmniejszenie odpadów. Nastąpi pozytywny wpływ na gospodarkę odpadową, oraz zmniejszenie wykorzystania paliw kopalnych.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci), w tym z zapewnieniem możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przed dokonaniem montażu instalacji.

Ciąg dalszy Tabeli 10: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie objęte jest rodzajem interwencji w załączniku do rozporządzenia RRF ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budowa instalacji OZE nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu. Same instalacje OZE są stosunkowo odporne na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu planowanych działań na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Interwencja będzie ukierunkowana na przedsięwzięcia dot. pozyskania energii słonecznej, realizację małej energetyki wiatrowej, pozyskanie energii z biomasy i biogazu, ale także wzrost znaczenia wody. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizowanych działań związanych z OZE i infrastrukturą powiązaną na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Działanie będzie wpływać pozytywnie na stopień wykorzystania zasobów nieodnawialnych poprzez zastąpienie ich OZE. Nastąpi pozytywny wpływ na gospodarkę odpadową, poprzez

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła (również z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE).

Ciąg dalszy Tabeli 10: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie objęte jest rodzajem interwencji w załączniku do rozporządzenia RRF ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budowa instalacji OZE nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu. Same instalacje OZE są stosunkowo odporne na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu planowanych działań na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Interwencja będzie ukierunkowana na przedsięwzięcia dot. pozyskania energii słonecznej, realizację małej energetyki wiatrowej, pozyskanie energii z biomasy i biogazu, a także wzrost znaczenia geotermii, wody oraz pomp ciepła w ciepłownictwie systemowym oraz indywidualnym. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizowanych działań związanych z OZE i infrastrukturą powiązaną na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Działanie będzie wpływać pozytywnie na stopień wykorzystania zasobów nieodnawialnych poprzez zastąpienie ich OZE. Nastąpi pozytywny wpływ na gospodarkę odpadową, poprzez zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: budowa/rozbudowa/przebudowa lokalnych źródeł energii produkujących energię elektryczną i/lub ciepło/paliwa zdekarbonizowane z OZE na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby lub wraz z infrastrukturą sieciową

Ciąg dalszy Tabeli 10: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie objęte jest rodzajem interwencji w załączniku do rozporządzenia RRF ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budowa instalacji OZE nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu. Same instalacje OZE są stosunkowo odporne na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu planowanych działań na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Interwencja będzie ukierunkowana na przedsięwzięcia dot. pozyskania energii słonecznej, realizację małej energetyki wiatrowej, pozyskanie energii z biomasy i biogazu, a także wzrost znaczenia geotermii, wody oraz pomp ciepła w ciepłownictwie systemowym oraz indywidualnym. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizowanych działań związanych z OZE i infrastrukturą powiązaną na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Działanie będzie wpływać pozytywnie na stopień wykorzystania zasobów nieodnawialnych poprzez zastąpienie ich OZE. Nastąpi pozytywny

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			wpływ na gospodarkę odpadową, poprzez zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

CP2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.

Typy projektów: budowa instalacji do produkcji biopłynów i biometanu, biopaliw II i III generacji.

Tabela 10.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsię na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia	X	Pośrednim efektem działania jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza, co wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz obniżenie emisyjności. Możliwe lokalne zanieczyszczenie

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		powietrza w wyniku realizacji instalacji produkcyjnych- na etapie eksploatacji mogą wystąpić emisje substancji złośliwych do powietrza, jednak przy zastosowaniu odpowiednich technologii hermetyzacji nie będą to emisje istotne. Ww. oddziaływanie będzie minimalizowane poprzez stosowanie rozwiązań zgodnie z wymaganiami obowiązującego prawa oraz ustaleniami postępowania środowiskowego jakie musi zostać przeprowadzone dla każdej tego typu inwestycji.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci), w tym z zapewnieniem możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przed dokonaniem montażu instalacji.

Ciąg dalszy Tabeli 10.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się,	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją działań związanych z instalacjami OZE. Na etapie realizacji

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		działań mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu. Nie przewiduje się wystąpienia jakichkolwiek emisji do wody i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	<p>Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna.</p> <p>Turbiny wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Energetyka wodna może powodować utrudnienia dla ichtiofauny i innych organizmów wodnych w sytuacji zmiany poziomu piętrzenia lub zmian reżimu hydrologicznego.</p> <p>Pozytywnym długoterminowym aspektem realizacji inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii, będzie poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów.</p> <p>Lokalizacja inwestycji będzie oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach reformy pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków.

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła (również z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE).

Ciąg dalszy Tabeli 10.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	X	<p>Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją działań związanych z instalacjami OZE. Na etapie realizacji działań mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu. Nie przewiduje się wystąpienia jakichkolwiek emisji do wody i gleby.</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>	X	<p>Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna. Turbiny wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Energetyka wodna może powodować utrudnienia dla ichtiofauny i innych organizmów wodnych w sytuacji zmiany poziomu piętrzenia lub zmian reżimu hydrologicznego.</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>Pozytywnym długoterminowym aspektem realizacji inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii, będzie poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów.</p> <p>Lokalizacja inwestycji będzie oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach reformy pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków.</p>

Typy projektów: budowa/rozbudowa/przebudowa lokalnych źródeł energii produkujących energię elektryczną i/lub ciepło/paliwa zdekarbonizowane z OZE na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby lub wraz z infrastrukturą sieciową.

Ciąg dalszy Tabeli 10.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją działań związanych z instalacjami OZE. Na etapie realizacji działań mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu. Nie przewiduje się wystąpienia jakichkolwiek emisji do wody i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	<p>Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna.</p> <p>Turbiny wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Energetyka wodna może powodować utrudnienia dla ichtiofauny i innych organizmów wodnych w sytuacji zmiany poziomu piętrzenia lub zmian reżimu hydrologicznego.</p> <p>Pozytywnym długoterminowym aspektem realizacji inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii, będzie poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów.</p> <p>Lokalizacja inwestycji będzie oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach reformy pozwoli na zaprojektowanie</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków.

CP2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.

Typy projektów: budowa instalacji do produkcji biopłynów i biometanu, biopaliw II i III generacji.

Tabela 10.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Należy wspierać inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci), w tym z zapewnieniem możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przed dokonaniem montażu instalacji.

Ciąg dalszy Tabeli 10.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Należy wspierać inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Inwestycje w elektrownie wodne będą ograniczone do działań dotyczących istniejących instalacji hydrotechnicznych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
– Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:<ul style="list-style-type: none">
• W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
• Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.
• Należy przygotować ekspertyzę ornitologiczną w przypadku przedsięwzięć obejmujących ingerencję w powłoki ścian i dachów budynków (wymiana pokryć).

Typy projektów: budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła (również z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE).

Ciąg dalszy Tabeli 10.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Należy wspierać inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Inwestycje w elektrownie wodne będą ograniczone do działań dotyczących istniejących instalacji hydrotechnicznych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
– Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:<ul style="list-style-type: none">
• W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
• Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: budowa/rozbudowa/przebudowa lokalnych źródeł energii produkujących energię elektryczną i/lub ciepło/paliwa zdekarbonizowane z OZE na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby lub wraz z infrastrukturą sieciową.

Ciąg dalszy Tabeli 10.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Wsparcie może być skierowane wyłącznie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Należy wspierać inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Inwestycje w elektrownie wodne będą ograniczone do działań dotyczących istniejących instalacji hydrotechnicznych.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Realizacja projektu/ inwestycji powinna odbywać się w sposób ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, zarówno na etapie realizacji i późniejszej eksploatacji.
– Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:<ul style="list-style-type: none">
• W przypadku realizacji projektów OZE (zwłaszcza dużych) w ocenie powinny zostać uwzględnione aspekty związane z lokalizacją tych inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) i szlaków migracji zwierząt.
• Projekty/ inwestycje muszą być realizowane z wykorzystaniem odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Priorytet V Zrównoważona mobilność miejska

CP2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.

Typy projektów: Zakup oraz modernizację taboru trolejbusowego i niskoemisyjnego taboru autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą. W przypadku taboru autobusowego, wsparciem będą objęte pojazdy spełniające wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2019/1161/WE zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.

Tabela 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji z załącznika do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Cel środka i charakter tego obszaru interwencji bezpośrednio przyczyniają się do realizacji celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Jednocześnie inwestycje w tabor o napędzie elektrycznym wymagają zmiany krajowego miksu energetycznego, co jest realizowane zgodnie z zapisami dokumentów strategicznych kraju, takich jak Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 oraz Polityka energetyczna Polski do 2040 r., gdzie jako jeden z trzech filarów transformacji energetycznej kraju wskazuje się zeroemisyjny system energetyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. W ocenie oddziaływania na środowisko Krajowych ram polityki rozwoju

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			infrastruktury paliw alternatywnych, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, zwrócono uwagę, że przy projektowaniu infrastruktury ładowania pojazdów powinno się uwzględniać jej odporność na skutki zmian klimatu. Wymiana taboru na nowoczesny będzie uwzględniać wyposażenie go w urządzenia klimatyzacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych (tutaj: budowa infrastruktury) wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych. Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększaniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych inwestycji, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do omawianego celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy. Eksploatacja nowoczesnego taboru

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			doprowadzi do istotnego zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego, w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Cel środka i charakter tego obszaru interwencji ma pozytywny mniej znaczący przewidywany wpływ na realizację celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji z załącznika do rozporządzenia w sprawie RRF. Budowa infrastruktury drogowej będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat ze względu na zakres przewidzianych działań.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody. Oddziaływania związane z realizacją działań infrastrukturalnych należy uznać za pomijalnie małe.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji polegających na kompleksowych inwestycjach dotyczących budowy i przebudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego mogła istotnie przyczynić się do zwiększenia ilości powstających odpadów. Planowane działania powinny zmierzać do ograniczania wytwarzania odpadów w trakcie budowy

			oraz usprawniać proces ponownego używania materiałów i poddawania ich wysokiej jakości recyklingowi dzięki ich selektywnemu usuwaniu za pomocą dostępnych systemów sortowania odpadów z budowy. Realizacja działania przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych (wpływ na rozwój transportu publicznego), tym samym będzie pozytywnie wpływać na GOZ.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Budowa elementów infrastruktury drogowej przyczyni się do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Realizacja działań sprzyjająca zmianie modelu mobilności przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększające ruch pieszzy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych.

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel. Działalność wspierana w ramach środka - budowa ścieżek rowerowych kwalifikuje się do objęcia obszarem interwencji 075 w załączniku do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie do 100%.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania wspierane w ramach środka nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Ścieżki rowerowe planuje się w miarę możliwości z uwzględnieniem towarzyszącej zieleni, pełniącej funkcję chłodzącą, co wpływa na poprawę warunków przemieszczania się i stanowi zachętę do korzystania ze zrównoważonych form mobilności.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody. Oddziaływania związane z realizacją infrastruktury rowerowej i pieszej należy uznać za pomijalnie małe.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			zmniejszenie zużycia paliw kopalnych (alternatywne rozwiązania do transportu samochodowego). Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Budowa infrastruktury i realizacja rozwiązań sprzyjająca zmianie modelu mobilności przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: inwestycje (budowa, rozbudowa i przebudowa) obejmujące systemy ITS wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność, jak również rozwiązania umożliwiające integrację taryfową i wdrożenie koncepcji „Mobilność jako Usługa” (MaaS), w tym systemy biletowe i aplikacje planowania podróży.

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat. Cel środka i charakter tego obszaru interwencji bezpośrednio przyczyniają się do realizacji celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Działanie zgodne z zapisami dokumentów strategicznych kraju, takich jak Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 oraz Polityka energetyczna Polski do 2040 r., gdzie jako jeden z trzech filarów transformacji energetycznej kraju wskazuje się zeroemisyjny system energetyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Realizowane działania powinny uwzględniać ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Realizacja działań sprzyjająca zmianie modelu mobilności przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez poprawę stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Typy projektów: Nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych nie wykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem:

- obiektów P+R („parkuj i jedź”) zlokalizowanych na obrzeżach miast, w miejscach zapewniających integrację z publicznym transportem zbiorowym;
- infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb;
- środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów).

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Cel środka i charakter tego obszaru interwencji ma pozytywny mniej znaczący przewidywany wpływ na realizację celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Budowa infrastruktury drogowej będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat ze względu na zakres przewidzianych działań. Realizowane działania powinny uwzględniać ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, gdyż w procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych. Oddziaływania związane z realizacją działań infrastrukturalnych należy uznać za pomijalnie małe.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji polegających na kompleksowych inwestycjach dotyczących budowy i przebudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego mogła istotnie przyczynić się do zwiększenia ilości powstających odpadów. Planowane działania powinny zmierzać do ograniczania wytwarzania odpadów w trakcie budowy oraz usprawniać proces ponownego używania materiałów i poddawania ich wysokiej jakości recyklingowi dzięki ich selektywnemu usuwaniu za pomocą dostępnych systemów sortowania odpadów z budowy. Realizacja działania przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych (wpływ na rozwój transportu publicznego), tym samym będzie pozytywnie wpływać na GOZ.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Budowa elementów infrastruktury drogowej przyczyni się do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Realizacja działań sprzyjająca zmianie modelu mobilności przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego, jako element szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową.

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel poprzez zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, co będzie się przekładać na zmniejszenie indywidualnego ruchu samochodowego i zmniejszenie emisji do powietrza.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania wspierane w ramach środka nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na zmniejszenie ilości powstających odpadów m.in. poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych (alternatywne rozwiązania do transportu samochodowego). Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Działanie ma pozytywny przewidywany wpływ na ten cel ze względu na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, co przełoży się na zmniejszenie emisji do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez poprawę stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów dzięki podniesieniu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Typy projektów: działania związane z przygotowaniem i aktualizacją Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez odpowiednie organy gmin lub umocowane do tego formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego.

Ciąg dalszy Tabeli 11: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (viii) w Celu Polityki 2.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat. Zgodnie z założeniami opracowania SUMP, ich celem jest przyczynianie się do redukcji zanieczyszczenia powietrza i hałasu, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz konsumpcji energii, zatem działanie wpisuje się w realizację celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat. Może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na łagodzenie zmian klimatu poprzez unikniętą emisję komunikacyjną. Realizowane plany powinny uwzględniać ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpływa bezpośrednio na cel, ale przyczynia się pośrednio do zapobiegania zanieczyszczeniom wody, gleby i powietrza.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma pośredni pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy m.in. poprzez poprawę stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
---	--	---	--

Priorytet VI Zrównoważony system transportu

CP3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.

Typy projektów: inwestycje zapewniające niezbędne połączenia (poprzez budowę i przebudowę połączeń drogowych) do sieci TEN-T, przejść granicznych, terenów inwestycyjnych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu.

Tabela 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową), w perspektywie długoterminowej działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Działania polegające na budowie nowych dróg i przebudowie istniejącej sieci drogowej powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie	X		

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: inwestycje umożliwiające wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową), w perspektywie długoterminowej działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Działania polegające na budowie nowych dróg i przebudowie istniejącej sieci drogowej powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Typy projektów: budowa obwodnic.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową), w perspektywie długoterminowej działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Działania polegające na budowie nowych dróg i przebudowie istniejącej sieci drogowej powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		

Typy projektów: punktowe inwestycje zapewniające poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz inwestycje zwiększające bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania wspierane w ramach środka nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy. Realizowane działania powinny uwzględniać ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Może wystąpić pozytywny wpływ w wyniku ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznacznym przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: rozwój ITS dla transportu drogowego oraz aktywnej mobilności.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowa infrastruktury ładowania/ tankowania pojazdów bezemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Cel środka i charakter tego obszaru interwencji ma pozytywny mniej znaczący przewidywany wpływ na realizację celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Działanie będzie wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat ze względu na zakres przewidzianych działań.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie zidentyfikowano ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, gdyż w procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych. Oddziaływania związane z realizacją działań należy uznać za pomijalnie małe.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji mogła przyczynić się do zwiększenia ilości powstających odpadów. Realizacja działania przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, tym samym będzie pozytywnie wpływać na GOZ.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Realizacja działań sprzyjająca zmianie modelu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			mobility przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: zakup i modernizacja taboru autobusowego wykorzystywanego w publicznym transporcie zbiorowym o charakterze użyteczności publicznej, spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2019/1161 zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji z załącznika do rozporządzenia w sprawie RRF ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100 %. Cel środka i charakter tego obszaru interwencji bezpośrednio przyczyniają się do realizacji celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Jednocześnie inwestycje w tabor o napędzie elektrycznym wymagają zmiany krajowego miksu energetycznego, co jest realizowane zgodnie z zapisami dokumentów strategicznych kraju, takich jak Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 oraz Polityka energetyczna Polski do 2040 r., gdzie jako jeden z trzech filarów transformacji energetycznej kraju wskazuje się zeroemisyjny system energetyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Wymiana taboru na nowoczesny będzie uwzględniać wyposażenie go w urządzenia klimatyzacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych. Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększaniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych inwestycji, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do omawianego celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy. Eksploatacja nowoczesnego zbiorowego taboru doprowadzi do istotnego zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza wpłynie pośrednio pozytywnie na cel środowiskowy.

Typy projektów: rozwój systemów cyfrowych transportu publicznego i działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego (systemy typu „wspólny bilet”).

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowa i modernizacja infrastruktury publicznego transportu zbiorowego, w tym węzłów przesiadkowych, obiektów P+R („parkuj i jedź”), przystanków, zatok i wiat, a także infrastruktury ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych wykorzystywanych w publicznym transporcie zbiorowym.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Cel środka i charakter tego obszaru interwencji ma pozytywny mniej znaczący przewidywany wpływ na realizację celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Budowa infrastruktury drogowej będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat ze względu na zakres przewidzianych działań. Realizowane działania powinny uwzględniać ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, gdyż w procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych. Oddziaływania związane z realizacją działań infrastrukturalnych należy uznać za pomijalnie małe.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji polegających na kompleksowych inwestycjach dotyczących budowy i przebudowy infrastruktury

powstawaniu odpadów i recykling			publicznego transportu zbiorowego mogła istotnie przyczynić się do zwiększenia ilości powstających odpadów. Planowane działania powinny zmierzać do ograniczania wytwarzanie odpadów w trakcie budowy oraz usprawniać proces ponownego używania materiałów i poddawania ich wysokiej jakości recyklingowi dzięki ich selektywnemu usuwaniu za pomocą dostępnych systemów sortowania odpadów z budowy. Realizacja działania przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych (wpływ na rozwój transportu publicznego), tym samym będzie pozytywnie wpływać na GOZ.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania doprowadzą do zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Budowa elementów infrastruktury drogowej przyczyni się do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Realizacja działań sprzyjająca zmianie modelu mobilności przez mieszkańców, przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. Można wskazać na niewielki pośredni pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku z ograniczeniem hałasu, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.

Typy projektów: zakup i modernizacja bezemisyjnego taboru kolejowego, dostosowanego do osób o ograniczonej mobilności, wykorzystywanego do pasażerskich przewozów regionalnych o charakterze użyteczności publicznej. Przewozy te wykonywane będą przez operatorów wyłonionych zgodnie z prawem UE (w tym tzw. czwartym pakietem kolejowym). W przypadku umów zawartych po grudniu 2020 r. dofinansowanie dotyczyć będzie zakupu taboru udostępnianego operatorom wybranym w konkurencyjnej procedurze przetargowej w rozumieniu Rozporządzenia 1370/2007, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tym rozporządzeniu. Realizowane będą te projekty, w których nastąpi pełne rozliczenie korzyści wynikającej z dofinansowania inwestycji taborowej. M.in. możliwe będzie przejęcie taboru przez organizatora po cenie rynkowej bez pomocy publicznej, bądź udostępnienie taboru innym uczestnikom rynku na niedyskryminujących warunkach. Nowo zakupiony tabor będzie wyposażony w ERTMS.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Główna działalność wspierana w ramach środka kwalifikuje się do objęcia obszarem interwencji z załącznika do rozporządzenia w sprawie RRF, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100% albo na poziomie 40%. Celem działalności jest zwiększenie roli sektora kolejowego w systemie transportowym, którego oddziaływanie w kontekście emisji gazów cieplarnianych jest mniejsze aniżeli pozostałych sektorów transportu (w szczególności transportu drogowego). Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach osobowych i towarowych jest niezbędne dla transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Dodatkowo realizowany jest program "Zielona Kolej", którego celem jest osiągnięcie 85% energii z OZE w transporcie kolejowym do 2030 r.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Z punktu widzenia trzech podstawowych elementów transportu kolejowego tj. infrastruktury, środków transportu oraz komfortu socjalnego, infrastruktura

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			<p>wykazuje największą wrażliwość na warunki klimatyczne.</p> <p>Z tego względu opracowano Plan Adaptacji infrastruktury kolejowej do zmian klimatu. W ramach Planu przeanalizowano aktualne warunki klimatyczne i przewidywane zmiany, a także ich związek z infrastrukturą kolejową, dokonano analizy podatności, wrażliwości, ekspozycji infrastruktury kolejowej na zmiany klimatu, a także zidentyfikowano parametry techniczne, których projektowanie związane jest z uwzględnieniem czynników pogodowych. Zestawiono propozycje dot. przewidywania, monitorowania ekstremalnych warunków pogodowych, możliwości wdrożenia zielonej i błękitnej infrastruktury, działań organizacyjnych, zapobiegawczych, ratowniczych i technicznych mogących minimalizować wpływ klimatu na infrastrukturę, a także dobrych praktyk dla projektantów i utrzymania linii kolejowej. Dodatkowo opracowano wytyczne dotyczące sposobu uwzględniania zagadnień klimatycznych w dokumentacji środowiskowej. Wśród rekomendowanych działań adaptacyjnych wskazano m.in.: rozbudowę systemu SEPE (System Ewidencjonowania Pracy Eksploatacyjnej); rozwój efektywnego zarządzania energią eco-driving, eco-parking (ogrzewanie pociągów podczas postoju), ograniczenie emisji poprzez gromadzenie energii oddanej w bankach energii; zwiększenie stosowania EOR (elektrycznego ogrzewania rozjazdów) oraz SMUE (System Monitorowania Urządzeń Elektroenergetycznych). Parametry modernizowanej infrastruktury powinny uwzględniać środki zapewniające jej odporność na zmiany klimatu.</p>

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami w całym jego cyklu życia. Tabor kolejowy jest eksploatowany w długim horyzoncie czasowym (przez kilkadziesiąt lat). W specyfikacjach na nowy tabor przewiduje się selekcję pod względem znaczenia dla środowiska zastosowanych materiałów i technologii, a także uniknięcia odpadów niebezpiecznych, uwzględnienie stopnia recyklingu i odzysku materiałów, jak również poziomu wykorzystania materiałów odnawialnych.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami w całym jego cyklu życia. Eksploatacja nowoczesnych składów elektrycznych zespołów trakcyjnych przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Nowy tabor będzie wyposażony w toalety z zamkniętym obiegiem, co pozwoli wyeliminować odprowadzanie ścieków z toalet pociągów, bezpośrednio na tory.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowa/rozbudowa bazy utrzymaniowo-naprawczej taboru kolejowego.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pomijalny wpływ na ten cel.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Przewiduje się, że działanie to nie będzie istotnie wpływać na omawiany cel środowiskowy. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy. Eksploatacja i utrzymanie sprawności taboru doprowadzi do istotnego zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: inwestycje w infrastrukturę kolejową zarządzaną przez samorząd terytorialny lub podległe mu jednostki.

Ciąg dalszy Tabeli 12: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 3.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma pomijalny wpływ na ten cel.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny. Inwestycje realizowane przez podmioty uwzględniać powinny ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Przewiduje się, że działanie to nie będzie istotnie wpływać na omawiany cel środowiskowy. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów określonych w pozwoleniach środowiskowych, co pozwoli na ograniczenie emisji do środowiska w trakcie realizacji inwestycji.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.

Typy projektów: inwestycje zapewniające niezbędne połączenia (poprzez budowę i przebudowę połączeń drogowych) do sieci TEN-T, przejść granicznych, terenów inwestycyjnych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu.

Tabela 12.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury i terenów powiązanych, poprzez odciążenie obszarów zabudowanych od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na tych drogach będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy i przebudowy dróg oraz infrastruktury i terenów powiązanych będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Potencjalnym prawdopodobieństwem wystąpienia negatywnego oddziaływania charakteryzują się przedsięwzięcia związane z budową odcinków infrastruktury drogowej, wymagającą przez to zajęcia dodatkowego terenu oraz prowadzenia głębokich wykopów i konieczności ich odwodnienia. Wiąże się to m.in. ze zwiększeniem ryzyka przedostawania się zanieczyszczeń w trakcie budowy drogi (awaria urządzeń, maszyn), która powinna ustąpić w chwili usunięcia awarii. Potencjalnie na etapie eksploatacji może dojść do awarii drogowej lub wypadku/stłuczki

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>i spowodować wycieki substancji ropopochodnych, a następnie ich migrację do wód powierzchniowych lub przeciek poprzez grunt do wód gruntowych. Mieszanina substancji ropopochodnych i innych związków chemicznych z wodą spływającą z powierzchni drogi stanowi zagrożenie zwłaszcza dla otoczenia tras o dużym obciążeniu ruchem. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących budowy dróg uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach). Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowym oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie powinna zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Nie przewiduje się, że realizacja działań polegających na budowie infrastruktury drogowej będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich. Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub realizacja nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (i) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i	X	<p>Realizacja działania związanego z budową i przebudową dróg prawdopodobnie spowoduje powstawanie wykopów i odkładanie mas ziemnych. W związku z tym można spodziewać się, że część</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		<p>nadmiarów mas ziemnych nie będą nadawały się do ponownego wykorzystania. Będą one wymagały przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia przed ostatecznym zagospodarowaniem, zgodnie z Ustawą o odpadach i towarzyszących jej Rozporządzeniach wykonawczych. W przypadku mas ziemnych wydobywanych z gruntów niespoistych, uzyskany materiał będzie można wykorzystać, minimalizując w ten sposób ilość materiałów mogących stanowić odpad. Działania tego typu zmniejszają powierzchnię niezbędną do składowania odpadów, wpłyną także na zmniejszenie uciążliwości towarzyszących ruchowi pojazdów transportowych. Nie prognozuje się wystąpienia odpadów niebezpiecznych. Podczas eksploatacji nowych dróg przewiduje się występowanie szlamów powstających podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe. Ich utylizacja powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy. Do realizacji inwestycji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności kruszywa wydobywane ze złóż już istniejących. Eksploatacja nowych złóż powinna odbywać się z jak najmniejszą presją na środowisko, po uprzednim wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji związanych z wydobyciem i produkcją kruszyw. Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć dotyczących budowy dróg oraz infrastruktury i terenów powiązanych nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Realizacja inwestycji nie doprowadzi również do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Potencjalnie powstające odpady generowane będą wyłącznie na etapie budowy dróg, natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się że będą to</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		w większości zawiesiny i szlamy usuwane okresowo z urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe, co stanowi typowe działanie eksploatacyjne i utrzymaniowe dróg.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działania nie doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Planowane inwestycje przyczynią się do: poprawy płynności ruchu, zmniejszenia prędkości poruszania się pojazdów, promocji zrównoważonych form mobilności, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Inwestycje nie doprowadzą również do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do wód i gleby. Projektowane w ramach nowych odcinków dróg systemy wstępnego oczyszczania wód opadowych i roztopowych będą miały pozytywny wpływ na ograniczanie zanieczyszczeń do wód i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Potencjalne niekorzystne oddziaływanie na bioróżnorodność jest zróżnicowane w zależności od zakresu i konkretnej lokalizacji inwestycji i może wynikać głównie z budowy infrastruktury drogowej. Potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność roślin i zwierząt oraz ich siedliska może nastąpić przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji, poprzez zajęcie arealu siedliska pod pas drogowy (wycinka drzew i krzewów), przemieszczanie dużych ilości mas ziemnych, składowanie materiałów budowlanych, płoszenie zwierząt, zwiększoną emisję zanieczyszczeń i hałasu. Do pogorszenia jakości siedlisk doprowadzić może również wycinanie drzew i krzewów oraz naruszenie reżimu wodnego. Na etapie eksploatacji inwestycji drogowych może wystąpić oddziaływanie o charakterze pośrednim związane z zanieczyszczeniem środowiska wodno-glebowego, zaburzeniem stosunków wodnych, co będzie miało istotny wpływ na siedliska hydrogeniczne, których jakość warunkowana jest poziomem zasilenia w wodę. Przywołując planowane projekty dot. inwestycji drogowych wynikające z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023, dla którego sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, można przypuszczać, że drogi o kategorii niższej niż drogi krajowe realizowane w ramach planowanych działań będą miały co najmniej taki sam lub niższy wpływ na

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>analizowany komponent środowiska. W ramach w/w Programu opracowano szczegółowe analizy w zakresie wpływu realizacji Programu na korytarze ekologiczne, jak też gatunki i siedliska chronione stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, w odniesieniu do Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i Dyrektywy ws. ochrony dzikiego ptactwa.</p> <p>Oddziaływania mogące potencjalnie wystąpić na etapie realizacji i eksploatacji powinny zostać zminimalizowane poprzez zastosowanie środków zaradczych, np. wycinka drzew tylko w przypadkach uzasadnionych, stosowanie ekranów izolujących lub porośniętych roślinnością oraz poprzez respektowanie i spełnienie wymagań i warunków określonych w wymienionych Dyrektywach. Projekty współfinansowane ze środków UE, w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony. Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie w znacznym stopniu szkodliwa i degradująca ogólny stan i odporność ekosystemów lub będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Należy podkreślić wnioski płynące ze sporządzonej Prognozy do w/w Programu Budowy Dróg, tj. korzyści z realizacji Programu. Biorąc pod uwagę fakt braku możliwości wystarczającego zabezpieczenia istniejących ciągów drogowych przed ich znaczącym negatywnym wpływem zarówno na ludzi, jak i na przyrodę ożywioną stwierdzono, że jedyną możliwością zniwelowania negatywnego oddziaływania jest wyprowadzenie ruchu poza tereny zabudowane. Również w odniesieniu do przyrody ożywionej odciążenie dróg istniejących przyczyni się znacząco do zminimalizowania ich oddziaływania, przede wszystkim na korytarze ekologiczne. Na podstawie przeprowadzonych analiz na poziomie strategicznym, nie stwierdzono żadnego korytarza drogowego, który byłby jako całość nieakceptowany pod względem oddziaływania na środowisko, a w szczególności na obszary sieci Natura 2000. Oceniono, że zastosowanie działań minimalizujących w odpowiednim zakresie,</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		uszczegółowionym po weryfikacji terenowej, zapewni skuteczne ograniczenie oddziaływania do poziomu nieznaczącego. Realizacja Programu jako całości nie wpłynie znacząco na obszary Natura 2000, choć nie można uniknąć pewnych kolizji konkretnych inwestycji.

Typy projektów: inwestycje umożliwiające wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej.

Ciąg dalszy Tabeli 12.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury i terenów powiązanych, poprzez odciążenie obszarów zabudowanych od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na tych drogach będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Potencjalnym prawdopodobieństwem wystąpienia negatywnego oddziaływania charakteryzują się przedsięwzięcia związane z budową odcinków infrastruktury drogowej, wymagającą przez to zajęcia dodatkowego terenu oraz prowadzenia głębokich wykopów i konieczności ich odwodnienia. Wiąże się to m.in. ze zwiększeniem ryzyka przedostawania się zanieczyszczeń w trakcie budowy drogi (awaria urządzeń, maszyn), która powinna ustąpić w chwili usunięcia awarii.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>Potencjalnie na etapie eksploatacji może dojść do awarii drogowej lub wypadku/stłuczki i spowodować wycieki substancji ropopochodnych, a następnie ich migrację do wód powierzchniowych lub przeciek poprzez grunt do wód gruntowych. Mieszanina substancji ropopochodnych i innych związków chemicznych z wodą spływającą z powierzchni drogi stanowi zagrożenie zwłaszcza dla otoczenia tras o dużym obciążeniu ruchem. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących budowy dróg uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach). Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowym oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie powinna zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Nie przewiduje się, że realizacja działań polegających na budowie infrastruktury drogowej będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.</p> <p>Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub realizacja nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (i) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
Przejsie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie	X	Realizacja działania związanego z budową i przebudową dróg prawdopodobnie spowoduje powstawanie wykopów i odkładanie mas ziemnych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		<p>W związku z tym można spodziewać się, że część nadmiarów mas ziemnych nie będą nadawały się do ponownego wykorzystania. Będą one wymagały przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia przed ostatecznym zagospodarowaniem, zgodnie z Ustawą o odpadach i towarzyszących jej Rozporządzeniach wykonawczych. W przypadku mas ziemnych wydobywanych z gruntów niespoistych, uzyskany materiał będzie można wykorzystać, minimalizując w ten sposób ilość materiałów mogących stanowić odpad. Działania tego typu zmniejszają powierzchnię niezbędną do składowania odpadów, wpłyną także na zmniejszenie uciążliwości towarzyszących ruchowi pojazdów transportowych. Nie prognozuje się wystąpienia odpadów niebezpiecznych. Podczas eksploatacji nowych dróg przewiduje się występowanie szlamów powstających podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe. Ich utylizacja powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Do realizacji inwestycji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności kruszywa wydobywane ze złóż już istniejących. Eksploatacja nowych złóż powinna odbywać się z jak najmniejszą presją na środowisko, po uprzednim wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji związanych z wydobywaniem i produkcją kruszyw. Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć dotyczących budowy dróg nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Realizacja inwestycji nie doprowadzi również do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Potencjalnie powstające odpady generowane będą wyłącznie na etapie budowy dróg, natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się że będą to</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		w większości zawiesiny i szlamy usuwane okresowo z urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe, co stanowi typowe działanie eksploatacyjne i utrzymaniowe dróg.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działania nie doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Planowane inwestycje przyczynią się do: poprawy płynności ruchu, zmniejszenia prędkości poruszania się pojazdów, promocji zrównoważonych form mobilności, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Inwestycje nie doprowadzą również do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do wód i gleby. Projektowane w ramach nowych odcinków dróg systemy wstępnego oczyszczania wód opadowych i roztopowych będą miały pozytywny wpływ na ograniczanie zanieczyszczeń do wód i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, dla projektu dokumentu „Program budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030”. Wyniki oceny jw. nie wykazały znaczącego oddziaływania budowy obwodnic na przedmioty ochrony Natura 2000. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie przeprowadzenie indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Dla potencjalnych inwestycji, które będą lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie, w ramach oceny oddziaływania zostanie przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji będzie wskazywać oddziaływania, ich siłę oraz ewentualne warianty alternatywne, działania minimalizujące czy kompensujące, jeśli będzie zachodziła potrzeba ich zastosowania, przypisane do indywidualnych projektów. W tym kontekście warto podkreślić, iż obowiązujący w Polsce system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na przedmioty ochrony Natura 2000. Wobec powyższych uwarunkowań, na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia ewentualnych wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, tylko i wyłącznie, jeżeli zostanie wykazane, iż przedsięwzięcie stanowi inwestycję celu publicznego.

Typy projektów: budowa obwodnic.

Ciąg dalszy Tabeli 12.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Nie oczekuje się, aby środek doprowadził do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury i terenów powiązanych, poprzez odciążenie obszarów zabudowanych od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na tych drogach będzie prowadzić do poprawy płynności ruchu, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Potencjalnym prawdopodobieństwem wystąpienia negatywnego oddziaływania charakteryzują się przedsięwzięcia związane z budową odcinków infrastruktury drogowej, wymagającą przez to zajęcia dodatkowego terenu oraz prowadzenia głębokich wykopów i konieczności ich odwodnienia. Wiąże się to m.in. ze zwiększeniem ryzyka przedostawania się zanieczyszczeń w trakcie budowy drogi (awaria urządzeń, maszyn), która powinna ustąpić w chwili usunięcia awarii. Potencjalnie na etapie eksploatacji może dojść do awarii drogowej lub wypadku/stłuczki i spowodować wycieki substancji ropopochodnych, a następnie ich

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		<p>migrację do wód powierzchniowych lub przeciek poprzez grunt do wód gruntowych. Mieszanina substancji ropopochodnych i innych związków chemicznych z wodą spływającą z powierzchni drogi stanowi zagrożenie zwłaszcza dla otoczenia tras o dużym obciążeniu ruchem. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących budowy dróg uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach). Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowym oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie powinna zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Nie przewiduje się, że realizacja działań polegających na budowie infrastruktury drogowej będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.</p> <p>Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub realizacja nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (i) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
<p>Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p>	X	<p>Realizacja działania związanego z budową i przebudową dróg prawdopodobnie spowoduje powstawanie wykopów i odkładanie mas ziemnych. W związku z tym można spodziewać się, że część nadmiarów mas ziemnych nie będą nadawały się do ponownego wykorzystania. Będą one wymagały</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
<p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		<p>przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia przed ostatecznym zagospodarowaniem, zgodnie z Ustawą o odpadach i towarzyszących jej Rozporządzeniach wykonawczych. W przypadku mas ziemnych wydobywanych z gruntów niespoistych, uzyskany materiał będzie można wykorzystać, minimalizując w ten sposób ilość materiałów mogących stanowić odpad. Działania tego typu zmniejszają powierzchnię niezbędną do składowania odpadów, wpłyną także na zmniejszenie uciążliwości towarzyszących ruchowi pojazdów transportowych. Nie prognozuje się wystąpienia odpadów niebezpiecznych. Podczas eksploatacji nowych dróg przewiduje się występowanie szlamów powstających podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe. Ich utylizacja powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Do realizacji inwestycji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności kruszywa wydobywane ze złóż już istniejących. Eksploatacja nowych złóż powinna odbywać się z jak najmniejszą presją na środowisko, po uprzednim wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji związanych z wydobywaniem i produkcją kruszyw. Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć dotyczących budowy dróg nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Realizacja inwestycji nie doprowadzi również do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Potencjalnie powstające odpady generowane będą wyłącznie na etapie budowy dróg, natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się że będą to w większości zawiesiny i szlamy usuwane okresowo z urządzeń podczyszczających wody opadowe lub</p>

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		roztopowe, co stanowi typowe działanie eksploatacyjne i utrzymaniowe dróg.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działania nie doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Planowane inwestycje przyczynią się do: poprawy płynności ruchu, zmniejszenia prędkości poruszania się pojazdów, promocji zrównoważonych form mobilności, co sprzyjać będzie zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z transportu drogowego. Inwestycje nie doprowadzą również do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do wód i gleby. Projektowane w ramach nowych odcinków dróg systemy wstępnego oczyszczania wód opadowych i roztopowych będą miały pozytywny wpływ na ograniczanie zanieczyszczeń do wód i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, dla projektu dokumentu „Program budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030”. Wyniki oceny jw. nie wykazały znaczącego oddziaływania budowy obwodnic na przedmioty ochrony Natura 2000. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie przeprowadzenie indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Dla potencjalnych inwestycji, które będą lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie, w ramach oceny oddziaływania zostanie przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji będzie wskazywać oddziaływania, ich siłę oraz ewentualne warianty alternatywne, działania minimalizujące czy kompensujące, jeśli będzie zachodziła potrzeba ich zastosowania, przypisane do indywidualnych projektów. W tym kontekście warto podkreślić, iż obowiązujący w Polsce system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na przedmioty ochrony Natura 2000. Wobec powyższych uwarunkowań, na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia ewentualnych wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, tylko i wyłącznie, jeżeli zostanie

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
		wykazane, iż przedsięwzięcie stanowi inwestycję celu publicznego.

CP3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

Typy projektów: inwestycje zapewniające niezbędne połączenia (poprzez budowę i przebudowę połączeń drogowych) do sieci TEN-T, przejść granicznych, terenów inwestycyjnych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu

Tabela 12.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>Finansowanie nie powinno być przyznawane na inwestycje w sektorze transportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla których nie przeprowadzono metodycznej inwentaryzacji środowiska, tj. nie zbadano odpowiednio występowania gatunków/siedlisk/korytarzy dzikiej fauny i flory; w przypadku których wpływ na środowisko/wpływ na środowisko sieci Natura 2000, nie został właściwie oceniony, co potwierdzają organy ds. ochrony środowiska, sądy administracyjne lub eksperci zewnętrzni; które powodują utratę lub degradację obszarów istotnych dla ochrony europejskich populacji gatunków chronionych, zwłaszcza tych o najmniejszej liczbie populacji i dużych odległościach migracji/rozproszenia (dotyczy to głównie wilków, rysiów i niedźwiedzi oraz lasów, które mają kluczowe znaczenie dla ochrony ich populacji). W tym przypadku niezwykle ważne jest unikanie fragmentacji; które powodują utratę lub degradację siedlisk wodnych i podmokłych na obszarach chronionych i w ich pobliżu; które nie gwarantują zachowania integralności i ciągłości ekologicznej sieci Natura 2000, w tym korytarzy dzikiej fauny i flory między obszarami, ponieważ nie obejmują one odpowiednich przejść dla dzikiej fauny i flory (brak lub planowane przejścia graniczne w sposób odbiegający od wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w odniesieniu do lokalizacji, parametrów, gęstości i rozmieszczenia takich obiektów);

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- które nie gwarantują nieprzepuszczalności barier oddzielających infrastrukturę od ważnych siedlisk leśnych na co najmniej 3 % długości drogi;
- które są planowane w centralnych strefach kompleksów leśnych, pomimo istnienia bardziej przyjaznych dla środowiska wariantów alternatywnych wzdłuż istniejących obecnie korytarzy transportowych lub na obszarach rozwiniętych. Warianty, które w najmniejszym stopniu ingerują w kompleksy leśne, powinny być traktowane priorytetowo;
- które zostały uznane przez sądy lub inne niezależne organy za naruszenie prawa.

Typy projektów: inwestycje umożliwiające wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej.

Ciąg dalszy Tabeli 12.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.

Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.

Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.

Finansowanie nie powinno być przyznawane na inwestycje w sektorze transportu:

- dla których nie przeprowadzono metodycznej inwentaryzacji środowiska, tj. nie zbadano odpowiednio występowania gatunków/siedlisk/korytarzy dzikiej fauny i flory;
- w przypadku których wpływ na środowisko/wpływ na środowisko sieci Natura 2000, nie został właściwie oceniony, co potwierdzają organy ds. ochrony środowiska, sądy administracyjne lub eksperci zewnętrzni;
- które powodują utratę lub degradację obszarów istotnych dla ochrony europejskich populacji gatunków chronionych, zwłaszcza tych o najmniejszej liczbie populacji i dużych odległościach migracji/rozproszenia (dotyczy to głównie wilków, rysiów i niedźwiedzi oraz lasów, które mają kluczowe znaczenie dla ochrony ich populacji). W tym przypadku niezwykle ważne jest unikanie fragmentacji;
- które powodują utratę lub degradację siedlisk wodnych i podmokłych na obszarach chronionych i w ich pobliżu;
- które nie gwarantują zachowania integralności i ciągłości ekologicznej sieci Natura 2000, w tym korytarzy dzikiej fauny i flory między obszarami, ponieważ nie obejmują one odpowiednich przejść dla dzikiej fauny i flory (brak lub planowane przejścia graniczne w sposób odbiegający od wytycznych Generalnej Dyrekcji

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

Ochrony Środowiska w odniesieniu do lokalizacji, parametrów, gęstości i rozmieszczenia takich obiektów);

- które nie gwarantują nieprzepuszczalności barier oddzielających infrastrukturę od ważnych siedlisk leśnych na co najmniej 3 % długości drogi;
- które są planowane w centralnych strefach kompleksów leśnych, pomimo istnienia bardziej przyjaznych dla środowiska wariantów alternatywnych wzdłuż istniejących obecnie korytarzy transportowych lub na obszarach rozwiniętych. Warianty, które w najmniejszym stopniu ingerują w kompleksy leśne, powinny być traktowane priorytetowo;
- które zostały uznane przez sądy lub inne niezależne organy za naruszenie prawa.

Typy projektów: budowa obwodnic.

Ciąg dalszy Tabeli 12.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.

Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.

Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.

Finansowanie nie powinno być przyznawane na inwestycje w sektorze transportu:

- dla których nie przeprowadzono metodycznej inwentaryzacji środowiska, tj. nie zbadano odpowiednio występowania gatunków/siedlisk/korytarzy dzikiej fauny i flory;
- w przypadku których wpływ na środowisko/wpływ na środowisko sieci Natura 2000, nie został właściwie oceniony, co potwierdzają organy ds. ochrony środowiska, sądy administracyjne lub eksperci zewnętrzni;
- które powodują utratę lub degradację obszarów istotnych dla ochrony europejskich populacji gatunków chronionych, zwłaszcza tych o najmniejszej liczbie populacji i dużych odległościach migracji/rozproszenia (dotyczy to głównie wilków, rysiów i niedźwiedzi oraz lasów, które mają kluczowe znaczenie dla ochrony ich populacji). W tym przypadku niezwykle ważne jest unikanie fragmentacji;
- które powodują utratę lub degradację siedlisk wodnych i podmokłych na obszarach chronionych i w ich pobliżu;
- które nie gwarantują zachowania integralności i ciągłości ekologicznej sieci Natura 2000, w tym korytarzy dzikiej fauny i flory między obszarami, ponieważ nie obejmują one odpowiednich przejść dla dzikiej fauny i flory (brak lub planowane przejścia graniczne w sposób odbiegający od wytycznych Generalnej Dyrekcji

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Ochrony Środowiska w odniesieniu do lokalizacji, parametrów, gęstości i rozmieszczenia takich obiektów);</p> <ul style="list-style-type: none">
• które nie gwarantują nieprzepuszczalności barier oddzielających infrastrukturę od ważnych siedlisk leśnych na co najmniej 3 % długości drogi;
• które są planowane w centralnych strefach kompleksów leśnych, pomimo istnienia bardziej przyjaznych dla środowiska wariantów alternatywnych wzdłuż istniejących obecnie korytarzy transportowych lub na obszarach rozwiniętych. Warianty, które w najmniejszym stopniu ingerują w kompleksy leśne, powinny być traktowane priorytetowo;
• które zostały uznane przez sądy lub inne niezależne organy za naruszenie prawa.

Priorytet VII Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej

CP4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online

Typy projektów: inwestycje w infrastrukturę edukacji przedszkolnej, w tym w szczególności na obszarach deficytowych, m.in.: budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów na potrzeby prowadzenia działalności edukacyjnej w tym m.in. place zabaw) i zapewnieniem niezbędnego wyposażenia gwarantującego wysoką jakość kształcenia

Tabela 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja, itp.), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: adaptacja pracowni symulujących rzeczywiste warunki pracy do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami w szkołach/placówkach ogólnodostępnych

Ciąg dalszy Tabeli 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter wsparcia nie przewiduje się wpływu działań na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ani na zwiększenie powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie uwzględnia procesów inwestycyjnych, w związku z tym nie będzie powodować niekorzystnego wpływu na jakość powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w celu dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i modernizacja infrastruktury placówek oświaty i zapewnienie niezbędnego wyposażenia placówek gwarantującego wysoką jakość kształcenia

Ciąg dalszy Tabeli 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja, itp.), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: inwestycje w infrastrukturę kształcenia ustawicznego zawodowego i praktycznego prowadzonego w formach pozaszkolnych, tj. kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych (z wyłączeniem kursów kompetencji ogólnych), w celu umożliwienia uzyskania i uzupełnienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

Ciąg dalszy Tabeli 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja, itp.), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa wyższego zawodowego oraz specjalistyczną infrastrukturę (typu pracownice zawodowe) szkolnictwa wyższego akademickiego prowadzącego studia o profilu praktycznym w celu podniesienia jakości kształcenia i dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i modernizacja infrastruktury i zapewnienie niezbędnego wyposażenia (dla osób ze specjalnymi potrzebami)

Ciąg dalszy Tabeli 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja, itp.), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: Inwestycje w infrastrukturę włączającą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Ciąg dalszy Tabeli 13: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja, itp.), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

Typy projektów: projekty w zakresie:

- a) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej, rozwoju usług w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji usług w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k)

Tabela 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (roboty budowlane), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- b) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury społecznej na rzecz integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)

Ciąg dalszy Tabeli 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (roboty budowlane), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- c) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury na potrzeby realizacji usług w społeczności lokalnej w szczególności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych i osób starszych w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k)

Ciąg dalszy Tabeli 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- d) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkań o charakterze chronionym, treningowym i wspomagającym (w uzasadnionych przypadkach także zakup lokali mieszkalnych na przedmiotowe cele) skierowanej w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz działań ukierunkowanych na deinstytucjonalizację pieczy zastępczej czy usług dla osób w kryzysie bezdomności w CS 4l)

Ciąg dalszy Tabeli 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (roboty budowlane), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty w zakresie:

- e) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkań o charakterze chronionym, wspomaganych, mieszkań z usługami (w uzasadnionych przypadkach także zakup lokali mieszkalnych na przedmiotowe cele) skierowanej dla cudzoziemców objętych indywidualnym planem integracji w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)

Ciąg dalszy Tabeli 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m ² /rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Mimo iż działanie uwzględnia etap inwestycyjny (roboty budowlane), nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego, w tym dla cudzoziemców objętych indywidualnym planem integracji w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)

Ciąg dalszy Tabeli 14: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (iii) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Typy projektów: wdrożenie standardów dostępności w POZ w celu poprawy dostępności placówek POZ dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze architektonicznym, cyfrowym, komunikacyjnym i organizacyjnym

Tabela 15: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m2/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter regulacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: rozwój POZ/AOS poprzez budowę, przebudowę i modernizację obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny, w celu poprawy dostępu do świadczeń, w tym przede wszystkim na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich

Ciąg dalszy Tabeli 15: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m2/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter regulacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznacznym przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych w zakresie opieki długoterminowej świadczonej w formie środowiskowej (w tym dziennej, domowej, paliatywnej i hospicyjnej) oraz środowiskowej opieki psychiatrycznej i Centrów Zdrowia Psychicznego poprzez budowę, przebudowę i modernizację obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny

Ciąg dalszy Tabeli 15: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m2/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter regulacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: wzmocnienie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, w tym pozaszpitalnej oraz poprawa dostępności do opieki jednego dnia poprzez budowę, przebudowę, modernizację i/lub wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny

Ciąg dalszy Tabeli 15: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (v) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel. Możliwa jest zarówno budowa nowych budynków, jak i modernizacja już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m2/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wymagana termoizolacja budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich, jak i niskich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter regulacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznacznym przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Typy projektów: Wsparcie obiektów zabytkowych, zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie, rewaloryzacyjne, renowacyjne, roboty budowlane oraz ich modernizację (z wyłączeniem rozbiórki).

Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

- a) zakup, modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu, roboty budowlane, modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb OzN)

Tabela 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. Ew. oddziaływania

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			ustąpią po zakończeniu realizacji robót budowlanych i modernizacyjnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: Wsparcie obiektów zabytkowych, zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie, rewaloryzacyjne, renowacyjne, roboty budowlane oraz ich modernizację (z wyłączeniem rozbiórki).

Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

b) prace konserwatorskie zabytków ruchomych

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. Ew. oddziaływania ustąpią po zakończeniu realizacji robót budowlanych i modernizacyjnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Wsparcie obiektów zabytkowych, zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie, rewitalizacyjne, renowacyjne, roboty budowlane oraz ich modernizację (z wyłączeniem rozbiórki).

Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

- c) zapewnienie niezbędnych warunków funkcjonowania instytucji i twórców kultury w sieci

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter- funkcjonowanie w sieci.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych. Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

- a) zakup, modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako element projektu), roboty budowlane, modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb OzN)

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. Ew. oddziaływania ustąpią po zakończeniu realizacji robót budowlanych i modernizacyjnych. W procesach inwestycyjnych

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych. Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

b) prace konserwatorskie zabytków ruchomych

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. Ew. oddziaływania ustąpią po zakończeniu realizacji robót budowlanych i modernizacyjnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych. Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

- c) zapewnienie niezbędnych warunków funkcjonowania instytucji i twórców kultury w sieci

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter- funkcjonowanie w sieci.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym możliwość zapewnienia niezbędnych warunków funkcjonowania instytucji i twórców kultury w sieci (wyłącznie jako element projektu)

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter- funkcjonowanie w sieci.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty z zakresu ochrony dziedzictwa niematerialnego

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty dotyczące nowych produktów w dziedzinie kultury

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: monitoring i zabezpieczenie obiektów infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rewaloryzacja i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Wsparcie dla fundacji kulturalnych, agencji i stowarzyszeń, które mobilizują nowych odbiorców za pomocą narzędzi i usług cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem ułatwiania integracji osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter- funkcjonowanie w sieci.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie tworzenia nowych, rozbudowa istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie, m.in. infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (kąpieliska, plaże, pomosty, mola, przystanie wodne, bulwary, ścieżki rowerowe, ścieżki edukacyjne i dydaktyczne, promenady)

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. W związku z rozwojem ruchu turystycznego, może wzrosnąć zanieczyszczenie powietrza i wód (eutrofizacja) oraz wystąpić niszczenie roślinności i płoszenie zwierząt. Jednak nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka.

Typy projektów: roboty budowlane, modernizacja szlaków turystycznych i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami)

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na charakter działań. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych. W związku z rozwojem ruchu turystycznego, może wzrosnąć zanieczyszczenie powietrza i wód (eutrofizacja) oraz wystąpić niszczenie roślinności i płoszenie zwierząt. Jednak nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka.

Typy projektów: projekty dotyczące nowych produktów w dziedzinie turystyki wykorzystujące walory historyczne, kulturowe i przyrodnicze regionu

Ciąg dalszy Tabeli 16: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (vi) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na jego charakter.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

CP4 h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Typy projektów: kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób, rodzin, środowisk lokalnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy, wykorzystujące instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, oraz wsparcie towarzyszące w postaci: poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze, a także poprawy warunków mieszkaniowych, w tym w ramach podmiotów reintegracyjnych (CIS i KIS) włącznie z tworzeniem nowych podmiotów

Tabela 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływać na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: podnoszenie świadomości na temat przepisów i polityk antydyskryminacyjnych; współpraca ze społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim (w tym organizacjami pozarządowymi) i partnerami społecznymi w celu zwalczania dyskryminacji, w tym działania promocyjne, kampanie informacyjne i inicjatywy informacyjne z udziałem „ambasadorów” (osób uznanych i szanowanych w społeczności docelowej)

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: projekty bezpośrednio związane ze zwalczaniem wszelkich form dyskryminacji – stworzenie systemu wsparcia dla osób dyskryminowanych (np. ofiar mowy nienawiści lub przemocy ze względu na orientację seksualną, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność i inne powody)

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w szczególności wykorzystujące instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie asystencji osobistej, w tym także w ramach podmiotów reintegracyjnych (WTZ, ZAZ, CIS, KIS) włącznie z tworzeniem nowych podmiotów, za wyjątkiem WTZ

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy i utrzymania tych miejsc w PS

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: usługi wsparcia rozwoju ES dla PES i PS, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w PS

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: usługi wspierające rozwój PS realizowane w szczególności za pośrednictwem BUR

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES

Ciąg dalszy Tabeli 17: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego h) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 i) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów

Typy projektów: wsparcie integracji obywateli państw trzecich, w szczególności migrantów zarobkowych, w procesie integracji na rynku pracy oraz zatrudniających ich przedsiębiorców, w tym utworzenie i funkcjonowanie Centrum Integracji

Tabela 18: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego i) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: usługi, które pozwolą na lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie, m.in. kursy języka polskiego, szkolenia z zakresu wartości i kultury polskiej, szkolenia zawodowe, dostarczanie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce, w tym m.in. legalizacji pobytu i zasad rekrutacji na uczelnie wyższe, pomoc w poszukiwaniu zakwaterowania i zatrudnienia, wsparcie w zakresie kontaktów z lokalnymi instytucjami i społecznością lokalną, wsparcie psychologiczne, wsparcie tłumacza

Ciąg dalszy Tabeli 18: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego i) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowanie zdolności instytucjonalnej w administracji lokalnej, instytucjach publicznych w tym m. in. poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowych, podmiotach/instytucjach świadczących usługi społeczne, zawodowe, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji

Ciąg dalszy Tabeli 18: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego i) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: budowanie zdolności podmiotów gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych zajmujących się integracją społeczno- ekonomiczną obywateli państw trzecich, w tym m. in. poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji

Ciąg dalszy Tabeli 18: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego i) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 j) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

Typy projektów: kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz wykształcenia członków społeczności marginalizowanych obejmujące m.in. działania w zakresie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych

Tabela 19: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego j) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania antydyskryminacyjne na rzecz osób i instytucji z otoczenia środowiska Romów

Ciąg dalszy Tabeli 19: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego j) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania w zakresie edukacji prozdrowotnej (jako działania uzupełniające i wspierające funkcjonowanie w społeczeństwie oraz na rynku pracy)

Ciąg dalszy Tabeli 19: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego j) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania w zakresie komunikacji społecznej (jako działania uzupełniające)

Ciąg dalszy Tabeli 19: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego j) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: poprawa dostępu do podstawowych usług społecznych, w szczególności usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej

Ciąg dalszy Tabeli 19: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego j) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

Typy projektów: Projekty w zakresie:

- a) rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej, w formach dziennych i całodobowych,
- b) wsparcia tworzenia warunków i usług w zakresie opieki osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania,
- c) wsparcia opiekunów faktycznych (nieformalnych) osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym m.in. opieka wytchnieniowa, poradnictwo, kształcenie potrzebne do opieki,
- d) szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej,
- e) wsparcia dla tworzenia lub funkcjonowania placówek świadczących usługi społeczne społeczności lokalnej i ich usług, w tym CUS,
- f) wsparcia procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych.

Tabela 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami

Ciąg dalszy Tabeli 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych, w tym wsparcie kadry tych mieszkań, rozwój mieszkalnictwa adaptowalnego oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe

Ciąg dalszy Tabeli 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych

Ciąg dalszy Tabeli 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych dotyczących profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu

Ciąg dalszy Tabeli 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej: w tym:

- a) na podstawie modeli wypracowanych na poziomie krajowym,
- b) w zakresie psychiatrii osób dorosłych,
- c) wdrażanie standardów dostępności w POZ i AOS,
- d) wdrażanie modeli opieki koordynowanej,
- e) rozwój rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny, które otrzymały pozytywną opinię w procesie oceny MZ,
- f) kompleksowe programy opieki długoterminowej.

Ciąg dalszy Tabeli 20: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego k) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 I) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Typy projektów: Rozwój usług:

- a) dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- b) w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie.

Tabela 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej oraz innych całodobowych instytucji opieki nad dziećmi i rodziną oraz szkolenie kadr

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwój usług wsparcia dla dzieci i młodzieży przebywającej w różnego rodzaju ośrodkach / instytucjach całodobowych

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania wspierające system adopcji (w tym wsparcie kandydatów na rodziców adopcyjnych) oraz działania na rzecz wsparcia preadopcyjnego i postadopcyjnego

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwój usług specjalistycznych i interwencyjnych dla osób doświadczających kryzysu, przemocy, dyskryminacji, poprzez m.in. tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej (m.in. poradnictwo psychologiczne, socjalne, terapeutyczne, prawne lub innych specjalistów, grupy wsparcia, telefony zaufania/telefoniczna interwencja kryzysowa)

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności oraz zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem mieszkaniowym

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych ubóstwa, w tym działania integracyjne, aktywizacyjne, wspierające skierowane do dzieci i rodzin

Ciąg dalszy Tabeli 21: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego I) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter- organizacyjny. Bezpośrednio nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy

CP4 a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

Typy projektów: kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym dotacje na samozatrudnienie) w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia realizowana wyłącznie przez powiatowe urzędy pracy

Tabela 22: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego a) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: kompleksowa aktywizacja zawodowa realizowana w projektach OHP na rzecz osób młodych znajdujących się w szczególnej sytuacji

Ciąg dalszy Tabeli 22: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego a) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: poprawa sytuacji na rynku pracy osób ubogich pracujących oraz osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, cywilnoprawnych

Ciąg dalszy Tabeli 22: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego a) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES - realizacja tego typu działań ma mieć charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowanych potrzeb regionalnych rynków pracy

Ciąg dalszy Tabeli 22: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego a) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jej kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: programy obejmujące instrumenty aktywizacji zawodowej osób młodych w wieku 18-29 lat należących do grupy NEET, które znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy w ramach inicjatywy ALMA

Ciąg dalszy Tabeli 22: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego a) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy

Typy projektów: podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników PSZ i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy

Tabela 23: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego b) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES mające na celu zwiększenie pomocy dla polskich pracodawców w pozyskiwaniu pracowników z innych państw członkowskich UE/EFTA (w tym migrantów powrotnych) oraz w celu pomocy polskim bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia za granicą na unijnym rynku pracy przy zachowaniu równowagi na regionalnych i lokalnych rynkach pracy

Ciąg dalszy Tabeli 23: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego b) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy w ramach regionalnych obserwatoriów rynku pracy

Ciąg dalszy Tabeli 23: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego b) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CS 4 c) (EFS+) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Typy projektów: kompleksowa aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, ukierunkowana na wsparcie zrównoważonego udziału w rynku pracy, a zwłaszcza kobiet, poprzez wsparcie m.in. psychologiczne, doradcze, szkoleniowe, mechanizm referencji.

Tabela 24: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego c) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie w zakresie sprawowania opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (wsparcie towarzyszące działaniom skierowanym na aktywizację zawodową)

Ciąg dalszy Tabeli 24: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego c) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia i pracy w obniżonym wymiarze czasu oraz inne działania zapewniające większą równowagę między życiem zawodowym, a prywatnym, poprzez działania świadomościowe wśród pracodawców i pracowników

Ciąg dalszy Tabeli 24: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego c) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wzmacnianie kompetencji kadry zarządzającej w zakresie stosowania elastycznych form zatrudnienia i czasu w obniżonym wymiarze i dostosowania środowiska pracy do potrzeb pracowników

Ciąg dalszy Tabeli 24: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego c) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie kosztów readaptacji osób powracających do pracy po długotrwałej nieobecności u danego pracodawcy

Ciąg dalszy Tabeli 24: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego c) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Typy projektów: opracowanie i realizacja programów profilaktycznych dotyczących chorób związanych ze środowiskiem pracy oraz programów rehabilitacyjnych

Tabela 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Programy kompleksowej rehabilitacji ułatwiające powrót do pracy

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: usługi rozwojowe w Podmiotowym Systemie Finansowania dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o BUR)

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy w tym programy przekwalifikowania pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, działania zapewniające zdrowe i dobrze przystosowane środowisko pracy, niwelujące zagrożenia dla zdrowia wynikające ze środowiska pracy, profilaktyka chorób wynikających ze środowiska pracy

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: kompleksowe działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem, w przedsiębiorstwach poprzez upowszechnianie mentoringu w miejscu pracy, rozwijanie kompetencji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia, zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika lub osób odchodzących z rolnictwa

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Zastosowanie instrumentów służących ochronie pracowników, zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku zaistniałej sytuacji kryzysowej, m.in.:

- a) poradnictwo psychologiczne,
- b) doradztwo zawodowe,
- c) dodatki motywacyjne dla osób realizujących mentoring w miejscu zatrudnienia,
- d) środki finansowe na kontynuację zatrudnienia,
- e) dostosowanie stanowisk pracy do potrzeb pracowników i pracodawców,
- f) formy wsparcia dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu (np. profilaktyka chorób wynikających ze środowiska pracy),
- g) refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Ciąg dalszy Tabeli 25: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego d) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet X Lepsza edukacja

CP4 e) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego

Typy projektów: programy systemowego wsparcia doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego, w tym m.in. podnoszenie kompetencji doradców zawodowych i edukacyjnych oraz ich dostępność dla uczniów, wsparcie budowania i rozwoju sieci współpracy doradców zawodowych

Tabela 26: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego e) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: program systemowego wsparcia efektywności nauczania języka angielskiego w regionie: dodatkowe zajęcia z języka angielskiego dla uczniów szkół osiągających wyniki egzaminów z języka angielskiego, niższe niż średnia wojewódzka

Ciąg dalszy Tabeli 26: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego e) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: promocja i upowszechnienie informacji w zakresie kształcenia w regionie, w tym kształcenia zawodowego, m.in. poprzez targi edukacyjne, spotkania zawodoznawcze / wizyty studyjne w liceach, technikach, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, na uczelniach i u pracodawców

Ciąg dalszy Tabeli 26: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego e) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: działania na rzecz upowszechnienia idei uczenia się przez całe życie

Ciąg dalszy Tabeli 26: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego e) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Typy projektów: tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i związanej z tym bazy lokalowej i dydaktycznej

Tabela 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: unowocześnianie istniejącej bazy lokalowej i dydaktycznej w zakresie edukacji włączającej przedszkolnej

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: W zakresie edukacji przedszkolnej- programy rozwojowe OWP, uwzględniające m.in.:

- poprawę dostępności OWP,
  - dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wychowawcze oraz specjalistyczne,
  - pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli, w tym w zakresie stymulowania rozwoju dziecka, rozwijania kompetencji wychowawczych i opiekuńczych, działania na rzecz usprawnienia relacji i współpracy kadry z rodzicami/opiekunami,
  - doskonalenie zawodowe kadry OWP (w tym nauczycieli i kadr zarządzających), w szczególności w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi zdolnymi i z dziećmi z niepełnosprawnościami
- podnoszenie jakości systemu zarządzania OWP

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Programy rozwojowe szkół, uwzględniające m.in.:

- dostosowanie szkół i realizowanego nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz do potrzeb nauczycieli z niepełnosprawnościami, w tym upowszechnienie modelu dostępnej szkoły,
- organizacja i realizacja dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych),
- rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół,
- organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji,
- doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców),
- współpracę szkół ponadpodstawowych z uczelniami i pracodawcami, w szczególności organizację staży dla uczniów u pracodawców,
- wsparcie uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w ramach szkoły ćwiczeń,
- podnoszenie jakości systemu zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi, w tym kompetencji kadry zarządzającej,
- wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Wsparcie procesu transformacji szkolnictwa specjalnego, poprzez m.in. wsparcie uczniów szkół specjalnych i ich rodziców w procesach integracji w szkolnictwie ogólnodostępnym, w procesach kształcenia zawodowego, przygotowania do pracy, wsparcie kadr szkół specjalnych w realizacji działań edukacji włączającej, wspieranie działań realizowanych w partnerstwie szkół specjalnych ze szkołami ogólnodostępnymi, uczelniami i pracodawcami

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: Programy rozwojowe szkół, uwzględniające m.in.:

- współpracę szkół i centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego z pracodawcami i uczelniami w celu zwiększenia potencjału szkół, w szczególności poprzez organizację zajęć dla uczniów,
- dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych, w szczególności w zakresie zielonej transformacji oraz kompetencji cyfrowych,
- wsparcie nauczycieli (w tym nauczycieli zawodu) oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie uzyskiwania uprawnień lub kwalifikacji do nauczania zawodu oraz w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych,
- wsparcie osób posiadających przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu, w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych.

Ciąg dalszy Tabeli 27: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego f) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powietrza, wody lub gleby i jego kontrola			
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

CP4 g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Typy projektów: Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.:

- usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje umiejętności / kompetencje lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK); w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR,
- podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo (realizowane poza systemem BUR i PSF), umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways.

Tabela 28: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego g) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie jakości kształcenia i rozwoju elastycznego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym realizowanych w trybie zdalnym

Ciąg dalszy Tabeli 28: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego g) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (np. LOWE) np. poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami

Ciąg dalszy Tabeli 28: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego g) w Celu Polityki 4.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

CP5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Typy projektów: rewitalizacja obszarów zdegradowanych, realizowana na podstawie GPR

Tabela 29: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach typu projektu za priorytetowe uznaje się kompleksowe projekty na obszarach miejskich, pozwalające na wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe). Środek wpisuje się w analizowany cel środowiskowy ze względu na swój charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat. Inwestycje realizowane przez podmioty powinny obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływać na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Ciąg dalszy Tabeli 29: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe

Ciąg dalszy Tabeli 29: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na swój charakter działanie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu- zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000) stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej

Ciąg dalszy Tabeli 29: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat. Inwestycje realizowane przez podmioty powinny obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
i ochrona zasobów wodnych i morskich			inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Ciąg dalszy Tabeli 29: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (i) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Tabela 29.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Działanie obejmuje przygotowanie terenów inwestycyjnych, doprowadzenie niezbędnej infrastruktury oraz budowę powierzchni produkcyjnych i magazynowych, co może przyczynić się do emisji gazów cieplarnianych. W celu unikania/redukcji emisji gazów cieplarnianych związanych z ogrzewaniem i/lub chłodzeniem obiektów magazynowych, produkcyjnych, usługowych w pierwszej kolejności powinny one być podłączane do istniejących już obiektów energetycznych lub wykorzystywać źródła energii oze. Ilość nowych źródeł energetycznego spalania będzie ograniczona do niezbędnego minimum.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje terenów inwestycyjnych i związane z ich przygotowaniem działania mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na klimat, np. poprzez wykup terenów zalesionych, scalanie i przekształcanie gruntów. Procesy przygotowania terenów inwestycyjnych związanych z terenami greenfield, zalesionymi podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku wszystkich inwestycji wykonane zostaną analizy i oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka zmiany klimatu w celu ustalenia i wdrożenia odpowiednich środków w zakresie adaptacji.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	W ramach działania będą realizowane projekty polegające na budowie budynków i infrastruktury. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie można wykluczyć, że nowe obiekty produkcyjne przyczynią się do zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i/lub gleby. Emisje ograniczone będą poprzez środki regulacyjne związane z ustawami: Prawo Ochrony Środowiska, Prawo wodne i regulowane limitami w stosowanych pozwoleniach na emisję.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

CP5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Tabela 29.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Łagodzenie zmian klimatu: Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków wymaga, aby wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii do końca 2020 r. (w przypadku budynków publicznych w 2018 r.), tj. każdy nowy współfinansowany budynek, dla dowolnego celu, musi być budynkiem o niemal zerowym zużyciu energii. – Adaptacja do zmian klimatu: Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
  - Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Jeżeli nowy budynek jest wznoszony na terenie potencjalnie zanieczyszczonym (teren zdegradowany), taki teren powinien zostać poddany badaniu pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń, na przykład z wykorzystaniem normy ISO 18400.

CP5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

Typy projektów: rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich w oparciu o gminne programy rewitalizacji

Tabela 30: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach typu projektu za priorytetowe uznaje się kompleksowe projekty na obszarach wiejskich, pozwalające na wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe). Środek wpisuje się w analizowany cel środowiskowy ze względu na swój charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat. Inwestycje realizowane przez podmioty powinny obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
powstawaniu odpadów i recykling			projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Ciąg dalszy Tabeli 30: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów oraz na powstawanie odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania mają charakter organizacyjny, dlatego nie będą prowadziły do znacznego zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie nie będzie miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Wdrożenie działania nie będzie prowadziło do ingerencji w ekosystemy.

Typy projektów: fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe

Ciąg dalszy Tabeli 30: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na swój charakter działanie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu- zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
			ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000), stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej

Ciąg dalszy Tabeli 30: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie uwzględnia rozwiązań, które będą powodować niekorzystny wpływ na klimat.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczyni się do zwiększenia wpływu na obecny klimat. Inwestycje realizowane przez podmioty powinny obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na charakter działania, nie przewiduje się wpływu na stan wykorzystania zasobów. Powstające niewielkie ilości odpadów w trakcie realizacji projektów nie będą miały wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie będzie negatywnie wpływało na jakość powietrza, wód czy gleby ze względu na swój charakter. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Ciąg dalszy Tabeli 30: Lista kontrolna do oceny projektów w ramach Celu Szczegółowego (ii) w Celu Polityki 5.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie miało zasadniczego wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymywania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Projekty realizowane będą z zastosowaniem odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

CP5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Tabela 30.1 Ocena merytoryczna typów projektów pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Działanie obejmuje przygotowanie terenów inwestycyjnych, doprowadzenie niezbędnej infrastruktury oraz budowę powierzchni produkcyjnych i magazynowych, co może przyczynić się do emisji gazów cieplarnianych. W celu unikania/redukcji emisji gazów cieplarnianych związanych z ogrzewaniem i/lub chłodzeniem obiektów magazynowych, produkcyjnych, usługowych w pierwszej kolejności powinny one być podłączane do istniejących już obiektów energetycznych lub wykorzystywać źródła energii oze. Ilość nowych źródeł energetycznego spalania będzie ograniczona do niezbędnego minimum.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje terenów inwestycyjnych i związane z ich przygotowaniem działania mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na klimat, np. poprzez wykup terenów zalesionych, scalanie i przekształcanie gruntów. Procesy przygotowania terenów inwestycyjnych związanych z terenami greenfield, zalesionymi podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku wszystkich inwestycji wykonane zostaną analizy i oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka zmiany klimatu w celu ustalenia i wdrożenia odpowiednich środków w zakresie adaptacji.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	W ramach działania będą realizowane projekty polegające na budowie budynków i infrastruktury. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie można wykluczyć, że nowe obiekty produkcyjne przyczynią się do zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i/lub gleby. Emisje ograniczone będą poprzez środki regulacyjne związane z ustawami: Prawo Ochrony Środowiska, Prawo wodne i regulowane limitami w stosowanych pozwoleniach na emisję.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:		

Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

CP5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

Typy projektów: przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi

Tabela 30.2 Środki łagodzące lub warunki dla inwestycji, które ograniczyłyby potencjalny negatywny wpływ danego rodzaju działania/projektu na cele środowiskowe.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji
<p>Przy wyborze projektu/ inwestycji, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę zasobów wodnych, różnorodność biologiczną i zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie wykorzystania materiałów.</p> <p>Należy podejmować środki mające na celu ograniczenie emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.</p> <p>Dla każdego projektu/ inwestycji powinno zostać wskazane, czy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub czy zostanie przeprowadzone postępowanie w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą OOŚ.</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych, dla których stwierdzono możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu danego działania/projektu, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Łagodzenie zmian klimatu: Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków wymaga, aby wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii do końca 2020 r. (w przypadku budynków publicznych w 2018 r.), tj. każdy nowy współfinansowany budynek, dla dowolnego celu, musi być budynkiem o niemal zerowym zużyciu energii. – Adaptacja do zmian klimatu: Należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na zmianę klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

Środki łagodzące, warunki dla inwestycji

- **Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling:** Projekty/ inwestycje w odniesieniu do tego celu środowiskowego, powinny obejmować zapewnienie, że:
  - Ponieważ tego rodzaju projekty/ inwestycje obejmują działalność budowlaną, cel dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym jest również istotny, co wymaga od podmiotów prowadzących budowę zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z budowy (z wyłączeniem materiałów występujących naturalnie określonych w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją Komisji 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy było przygotowane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki. Operatorzy powinni ograniczyć wytwarzanie odpadów podczas budowy, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik, a także ułatwiać ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych.
  - Należy promować projekty budynków i techniki budowlane wspierające obieg zamknięty, a w szczególności wykazać, w odniesieniu do normy ISO 20887 lub innych norm oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków, w jaki sposób są one zaprojektowane w taki sposób, aby były bardziej zasobooszczędne, możliwe do dostosowania, elastyczne i nadające się do demontażu, aby umożliwić ponowne użycie i recykling.
- **Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:** Jeżeli nowy budynek jest wznoszony na terenie potencjalnie zanieczyszczonym (teren zdegradowany), taki teren powinien zostać poddany badaniu pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń, na przykład z wykorzystaniem normy ISO 18400.

Priorytet XII – Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+

Tabela 31 Lista kontrolna do oceny projektów pomoc techniczna (Europejski Fundusz Społeczny+).

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.

Priorytet XIII – Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFRR

Tabela 32 Lista kontrolna do oceny projektów pomoc techniczna (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Charakter środka nie wpływa na ten cel.